

SPRAVODAJ SKCHR

* SLOVENSKÝ KLUB CHOVATEĽOV RIDGEBACKOV *

September 2007
13. ročník č. 2

člen SPZ pod záštitou SKJ, člena FCI

V ČÍSLE

- SRK informuje 1
- Pes a zákon 2
- Poradca chovu informuje 4
- Pregnancy kalendár 7
- Klubový víkend v Piatrovej 11
- Reportáž z Eurodogchow-07 12
- Úspechy našich v zahraničí 14
- Kalendár výstav 17
- Nominácie na Crufts 2008 16
- Blahoželáme šampiónom 16
- Ridgeback a šport 16
- Hnačkové ochorenia psov 18
- Vykład štandardu RR: Trup 22

SPRÁVNÁ RADA A POMOCNÉ ORGÁNY SKCHR

Liesková 5, 040 01 Košice, tel: 055/ 674 99 45, fax: 055/ 6749547

prezident

Monika Tušanová

Liesková 5, Košice, tel: 055/ 674 99 45, fax: 055/ 6749547

e-mail: skchr@rr.sk

1. viceprezident

JUDr. Vladimír Michalík

Slovenskej jednoty 36, Košice, tel: 055/633 34 92

e-mail: vladomi@netkosice.sk

2. viceprezident

Miloš Zámečník

Laténska 83, Bratislava, tel: 0911/443 732

e-mail: kabptovm@stonline.sk

3. viceprezident

Juraj Štefúň

Za Jarkom č.3/211, Teplička /n Váhom, tel: 041/7632677, 0905/427402

e-mail: perlaafriky@zoznam.sk

člen revíznej komisie

Peter Czere

Priepasné 222, Košariská, tel: 0905/74 23 23

e-mail: peterczere@stonline.sk

člen revíznej komisie

Ing. Ján Šimko

Pod Kalváriou 20, Rožňava, tel: 0905/497 404

e-mail: jan.simko@pobox.sk

tajomník, webmaster

Ing. Richard Tušan

Liesková 5, Košice, tel: 055/ 674 99 45, fax: 055/ 6749547

e-mail: skchr@rr.sk

poradca chovu

Milada Krchňavá

919 33 Trakovice 37, tel: 0907/44 77 87

e-mail: lady@lady-ridgeback.sk

Redakcia spravodaja a internetu: Liesková 5, 040 01 Košice, skchr@rr.sk

Jazyková úprava: Andrea Černáková, email: beira@beira.sk

Poštová banka, názov účtu: SKCHR, Liesková 5, číslo účtu: 20192812/6500

pre platby zo zahraničia:

Postova Banka a.s, Gorkeho 3, 814 99 Bratislava, Slovakia, Acc: 20192812/6500

swift code (bitcode): POBNSKBA, Acc.name: SKCHR, Lieskova 5, 040 01 Kosice

IBAN pre poštový a bankový styk: SK 88 6500 0000 0000 2019 2812

SRK INFORMUJE

Pozvánka na členskú schôdzu SKCHR

SRK pozýva všetkých členov klubu na členskú schôdzu, ktorá sa bude konať dňa:

27.10.2007 o 17:00 hod. vo Vysokých Tatrách, Štrba, hotel Nezábudka.

Program:

1. Správa SRK za uplynulé obdobie
2. Správa poradcu chovu
3. Správa pokladníka a hospodárení klubu
4. Správa Kontrolnej a revíznej komisie
5. Odvolanie J. Kadnárovej proti rozhodnutiu SRK vo veci vylúčenia z radov členov. (materiál v prílohe)
6. Odvolanie A. Kárnikovej proti rozhodnutiu SRK vo veci vylúčenia z radov členov. (materiál v prílohe)
6. Diskusia

IV. Konferencia KR SPZ

Dňa 5. júla 2007 sa pre poľovnícku časť kynológie Slovenska konala v Zlatých Moravciach mimoriadne dôležitá udalosť, v poradí štvrtá Konferencia kynologickej rady Slovenského poľovníckeho zväzu (ďalej SPZ). Kynologická rada (ďalej KR) je orgánom SPZ pre kynológiu. Do jej kompetencie okrem iného patrí aj koordinovať činnosť chovateľských klubov pri SPZ, navrhovať a menovať rozhodcov, zástupcov do odborných sekcií a komisií aj pri FCI. V kynologickej rade je zastúpených spolu s našim klubom 35 chovateľských a 5 športových klubov. Konferencia KR je obdobou našej výročnej členskej schôdze. Volí svoje predsedníctvo a tiež v priebehu konania konferencie poskytuje pre kluby priestor predniesť prostredníctvom svojich delegátov návrhy na presadenie zmien. Za Slovenský klub chovateľov ridgebackov sa konferencie zúčastnili dvaja delegáti – Ing. Richard Tušan a Peter Czere. Vo voľbách 9-členného predsedníctva dostal dôveru väčšiny delegátov na post predsedu KR doterajší predseda Ing. Štefan Štefík. Predseda SPZ Ing. Lipka v príhovore informoval zúčastnených, že poľovnícky kynológ v súvislosti s prípravou zákona o poľovníctve čakajú dôležité zmeny.

V diskusií sme za náš klub presadzovali mož-

nosť spolupracovať pri výbere vhodných rozhodcov na výstavách konaných pod záštitou SPZ. Požadovali sme lepšiu informovanosť klubov zo strany SKJ a SPZ o dôležitých zmenách v predpisoch a poriadkoch FCI. Odkazovať kluby na webstránku FCI považujeme za alibistické.

Predložili sme návrh, aby sa po minuloročných skúsenostiach v Poznani venovala zvýšená pozornosť organizácii (tľmočníci, upomienkové darčeky) pripravovanej budúročnej svetovej výstave psov v Bratislave s cieľom zabezpečiť väčšiu spokojnosť vystavovateľov.

Ing. Štefík v odpovedi na náš diskusný príspevok súhlasil, že v prípade plemena rhodesian ridgeback je možné akceptovať požiadavku klubu na rozhodcu vzhľadom na praviadelnú vysokú účasť vystavovateľov tohto plemena na výstavách (okolo 60 jedincov). Poďakoval aj za námety v súvislosti s prípravou svetovej výstavy.

Ing. Richard Tušan, delegát, člen KR SPZ

Zoznam klubom odporučených rozhodcov

V minulom čísle spravodaja a tiež aj výzvu na www.rr.sk sme Vás, členov SKCHR oslovili s prosbou o pomoc pri tvorbe zoznamu klubom odporučených rozhodcov pre posudzovanie plemena RR na slovenských výstavách. Úroveň znalostí a spôsob posudzovania plemena rhodesian ridgeback niektorými, a to nielen slovenskými rozhodcami, vyvolal v posledných rokoch značnú nespokojnosť medzi vystavovateľmi a chovateľmi plemena. Niektorí rozhodcovia, žiaľ, nielenže neovládajú štandard a prichádzajú na výstavu nepripravení, ale vôbec nepoznajú plemeno a jeho špecifiká a občas ani výstavný poriadok. Je to nedôstojné plemeno, ktoré má už tradične jednu z najvyšších účasť na výstavách, ale aj neúctivé voči chovateľom a vystavovateľom. Šesťdesiat a viac jedincov plemena je plný úväzok pre rozhodcu na celý deň.

Ing. Štefan Štefík na IV. Konferencii KR SPZ našej požiadavke navrhovať rozhodcov vyhovet a prisľúbil, že v prípade plemena rhodesian ridgeback je možné akceptovať požiadavku klubu na rozhodcu vzhľadom na praviadelnú vysokú účasť vystavovateľov tohto plemena na výstavách (okolo 60 jedincov).

SRK k dnešnému dňu obdržala návrhy iba od dvoch členov, p.Černákovvej a sl. Danišovskej. Pre spracovanie seriózneho zoznamu, kt. by rešpektoval názor viacerých vystavovateľov je to žiaľ málo. **Vedenie klubu sa preto opätovne obracia na Vás, členov klubu s vystavovateľskou praxou viac ako jeden rok, aby ste pomohli vybrať a odporučiť organizátorom výstav zoznam slovenských rozhodcov**, odborníkov na plemeno. Zároveň Vás prosíme, napíšte nám aj mená rozhodcov, ktorých si neželáte, aby ridgebacky posudzovali. V tomto prípade napíšte aj dôvod. Vedenie klubu zaručuje diskretnosť, anonymitu Vašich názorov. Svoje návrhy zasielajte na skchr@rr.sk. Vedenie klubu Vaše pripomienky spracuje a zohľadní pri jednaní s kompetentnými. Tento zoznam bude priebežne aktualizovaný a každoročne predkladaný SKJ a SPZ.

Zo zasadnutí SRK

SRK za posl. obdobie máj – august 2007 zasadala 1x, a to 4. 8. 2007 v Piatrovej. Po zmene termínu a mieste konania ŠV SKCHR a členskej schôdze sa SRK nezhodla na náhradnom termíne konania členskej schôdze. Na zasadnutí SRK v Piatrovej sa jednohlasne uzniesla na novom termíne a mieste konania vo Vysokých Tatrách. Na zasadnutí sa ďalej prerokovali bežné pracovné problémy a organizačná príprava špeciálnej výstavy. Bolo odsúhlasené aj termín, miesto konania a posudzovanie KV 2008 pani Erdosné Dr. Balogh Zsuzsannou.

PES A ZÁKON

Určite sa už každý z nás stretol s niečím, čo možno nazvať diskriminácia psíčkarov :o). V meste sa na nás pozerajú ako na znečisťovateľov chodníkov a ihrísk, dokonca za trýzniteľov zvierat, na dedine ukazujú na každého, kto chodí so psom za bránu, ako na blázna, v lese a na lúkach zasa prekážame poľovníkom. Občas to veru homo canis nemá ľahké, ale ako všetko, aj povinnosti a práva psíčkarov upravujú právne normy. Často však ich znenie nie je celkom jednoznačné a ani kompetentní nevedia na isté otázky dať konkrétnu a jasnú odpoveď. Pre-

čítala som si zopár zákonov, v ktorých sa pes spomína, pýtala som sa právnicka, policajta, člena mestského zastupiteľstva a poľovníka a tu sú výsledky môjho malého prieskumu.

Zákon č. 282 z 16. 5. 2002

§ 4

Vodenie psa

(1) *Vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá, a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pesmohol spôsobiť.*

(2) *Vodiť nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.*

§ 5

Vydávanie všeobecne záväzných nariadení obcami

(1) *Obec môže všeobecne záväzným nariadením vymedziť miesta, kde je*
a) *voľný pohyb psa zakázaný,*
b) *vstup so psom zakázaný.*

(2) *Miesta vymedzené podľa odseku 1 musia byť viditeľne označené.*

§ 6

Znečisťovanie verejných priestranstiev

(1) *Ak pes znečistí verejnú priestranstvom výkalmi, je ten, kto psa vedie, povinný výkaly bezprostredne odstrániť.*

(2) *Obec umiestni na miestach, kde je voľný pohyb psa povolený, kontajnery vhodné na zhromažďovanie výkalov a zabezpečí priebežné hygienické odstraňovanie ich obsahu. Na kontajneroch musí byť viditeľne označený účel ich použitia.*

(3) *Podrobnosti o znečisťovaní verejných priestranstiev ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením.*

Na základe § 5 tohto zákona je teda možné pustiť psa navoľno a dokonca bez náhubku všade tam, kde nie je obcou umiestnená tabuľka s jasným nápisom. Avšak realita je iná. V mnohých mestách VZN celoplošne voľný pohyb psov zakazuje, čo je v podstate v rozpore so zákonom. Zároveň si však obce

často ani neplnia povinnosť miesta so zakázaným voľným pohybom psov viditeľne označiť. Navyše, ak obec voľný pohyb psov zakáže na všetkých verejných priestranstvách, vyhne sa aj povinnosti zabezpečiť nádoby na exkrementy... V niektorých mestách či mestských častiach sú k psíčkarom úradníci zhovievavejší, a hoci presne opačne, ako to zákon nariaďuje, predsa len označujú aspoň miesta, kde je voľný pohyb psov povolený, dokonca sú tu aj spomínané nádoby. No nie vždy sú takéto plochy vyberané šťastne a zodpovedajú nárokom rozumných psíčkarov. V jednom meste som napríklad videla takto vymedzený asi 8 metrov široký pás, ktorý sa nachádzal medzi riekou a dosť frekventovanou cestou. Jeho stredom bol vykosnený asi pol metra široký chodníček, inak bola tráva vysoká vyššie kolien. Sem možno psa naozaj vziať len na potrebu, ak vôbec...

V niektorých mestách VZN upravujú aj povinnosť nasadzovania náhubku. Vo väčšine miest musí byť pes pripevnený na vŕdzke, ale náhubok musí mať len v prostriedkoch hromadnej dopravy, prípadne sa to týka psov, ktoré bezdôvodne napadli človeka. No sú aj mestá, kde na verejnom priestranstve musí mať náhubok každý pes, bez ohľadu na veľkosť a rasu, niekde sú zasa vymedzené malé rasy, pri ktorých táto povinnosť zaniká. Avšak ani mimo mesta to nebýva jednoduché. Viac ako 90% územia Slovenska tvoria revíre, čo znamená, že tu platí poľovný zákon a ten si poľovníci vysvetľujú často po svojom. Mnohí z nich sa domnievajú, česť výnimkám, že môžu streliť všetko, čo sa im tu nepáči.

Zákon č.23 z 23. februára 1962 o poľovníctve v znení neskorších predpisov

§21 (člen poľovnej stráže je oprávnený) ods. b) usmrcovať v poľovnom revíri psy, ktoré mimo vplyvu svojho vedúceho vo vzdialenosti väčšej ako 200 m od najbližšie trvale obývaného domu hľadajú alebo prenasledujú zver alebo sa k nej plazia; toto oprávnenie sa nevzťahuje na psy ovčiarske, psy pastierske, ak sa nevzdialia od stáda viac ako 200 m a na psy poľovné, slepecké, zdravotnícke, vojenské a služobné, ak sa dajú rozoznať a ak sa pri výkone služby alebo pri výcviku vzdialia z vplyvu svojho vedúceho len prechodne,...
Z tohto zákona (per argumentum

a *contrario* :o)) nevyplýva, že by bol voľný pohyb psov v revíri zakázaný a člen poľovnej stráže môže psa zastreliť len v prípade, že je súčasne bez vplyvu psovoda a vo vzdialenosti viac ako 200 m od posledného trvalo obývaného obydľia prenasleduje zver. Takýto pes je zrejme psom túlavým a je pravdepodobné, že môže v revíri reálne škodiť – pytliačiť. No riadne označený pes v sprievode majiteľa, hoci aj navoľno, tieto podmienky nespĺňa. Čiže ak vás niekde na lúke osloví poľovník a v lepšom prípade vás upozorní, ak sa vám rovno nevyhráza, že vám psa zastrelí, ak si ho okamžite nedáte na vŕdzku, odporúčam vypýtať si od neho preukaz člena poľovnej stráže, poľovný lístok (ak je v revíri so zbraňou, mal by byť zapísaný aj v knihe návštev revíru, kde sa vraj uvádza aj účel, teda napríklad odstrel škodnej; celoročne má právo odstrelu škodnej len poľovná stáž) a spýtať sa ho, ktorý zákon ho na takéto konanie oprávňuje a ktorý zákon ste vy konkrétne porušili... Teda ak si trúfate, pretože váš „protivník“ môže mať zbraň, dokonca v legálnej držbe, hoci, na základe mojich zistení, nemusel prejsť nijakými osobitými testami psychickej spôsobilosti... Znova musím ale zdôrazniť: česť výnimkám a slušným poľovníkom. V niektorých obciach je dohoda s PZ možná a v záujme spokojnosti všetkých bývajúcich vyčlenené miesta, kde voľný pohyb psov nikomu neprekáža.

Existujú však aj ďalšie zákony.

Zákon 326 z 23. júna 2005 o lesoch

§ 31

Zákaz niektorých činností

(1) Na lesných pozemkoch je zakázané o) voľne púšťať psov okrem psov poľovníckych a služobných 49) pri výkone povinností, alebo iné domáce zvieratá,

Zákon 543 z 25. júna 2002 o ochrane prírody a krajiny

§ 15

Štvrtý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, je zakázané

k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov 59) (služobný pes) a poľovného psa.

Tieto sa už nevzťahujú na revíre, hoci môžu splývať, ale na lesné pozemky a uplatňovať

by ich mala nie poľovná, ale lesná stráž, od ktorej zastrelenie hrozí menej, ale môže vám, na základe vlastnej úvahy, vyrúbiť pokutu až do výšky 30 000,- Sk. Otázkou však ostáva, čo to znamená „voľne pustiť psa“. Je to pes, ktorý nie je na vódzke alebo pes vypustený do lesa bez dozoru?

Nech už zákony znejú akokoľvek nezrozumiteľne, je jasné, že použitie zbrane je krajným riešením a či už poľovník, alebo niekto iný naň musí mať obhájiteľný dôvod. Keď majiteľ zastreleného psa, ktorý je v práve, vzniknutú situáciu nerieši s argumentom, že psa mu to nevráti, nie je to len jeho prehra. Brániť sa dá a ani poľovníci nie sú nedotknuteľní a pre mňa osobne je malou satisfakciou, že zopár z nich už za svoje konanie aj zaplatilo a nemalé čiastky.

Čo robiť, ak vám poľovník neoprávnene zastrelí psa:

- Oznámete túto skutočnosť na príslušnom okresnom riaditeľstve policajného zboru podozrenie zo spáchania trestného činu poškodzovania cudzej veci (pes je pre našu legislatívu vec). Ak je páchatel' neznámy, prípadne sa nechce priznať, je dôležité vybrať z tela psa projektily, potrebné pre prípad balistickej skúšky. Je dobré mať so sebou aj kúpno-predajnú zmluvu a iné doklady (napr. certifikát o vykonaní skúšok, šampionáty, rodokmeň), aby ste mohli dokázať hodnotu poškodenej „veci“. Ak táto presiahne 8 000,- Sk, ide o trestný čin.

- Oznámete túto skutočnosť na príslušnom obvodom lesnom úrade ako podozrenie z porušenia poľovného zákona.

Moje pátranie o tom, čo psíčkar a jeho pes smie a čo nie, vlastne dopadlo tak nijako. Teoreticky nás zákon aj chráni, ale z praxe vyplýva, že si psa celkom bez obáv nemôžete pustiť navoľno na 90 % (revíre) + 9,9 % (obce) = 99,9 % územia Slovenska. Tí šťastnejší z nás majú aspoň záhradu... Netreba však zabúdať, že všetko je to vo svojej podstate **o tolerancii a ústretovosti** na oboch stranách. O to viac, že zákony sú nedokonalé. Preto mi nakoniec ostáva jediná rada: majte psa čo najvychovejšieho a hľadajte miesta s čo najmenším možným výskytom antipsíčkarov... :o)

Spracovala: Andrea Černáková

Zdroje: www.zbierka.sk www.changenet.sk/

section=blok&autor=25021&x=222323

www.valad.borec.cz/dokumenty/chov_psov_z_pohladu_aktualnej_pravnej_upravy_v_sr.pdf.

PORADCA CHOVU INFORMUJE

(za obdobie od 05/2007 do 08/2007)

Vydané pripúšťacie povolenia:

Chs TUSANI, Monika Tušanová

Tusani Ani White Lady x Ikimba Waitimu (D)

Chs EXCELLENT MORAVIA, Sylvia Rajcsányiová - Thai Dawanah Thai Ol-A-Mi Moravia x Butterfly Thai Bellijess (CZ)

Uskutočnené krytia:

V tomto období chovatelia nenahlásili žiadne uskutočnené krytie.

Narodenie šteniat:

23.07.2007 - 7 (2/5)

Chs TUSANI, Monika Tušanová Macumazahn Tusani Pearl x Stenanga Great G'S Chili

01.07.2007 - 6 (5/1)

Chs Ayoola Afrika, Milan Hnátko

Beky Wadaru's Kid x Ikimba Waitimu

14.06.2007 - 9 (5/4)

Chs NGWEYAMA, Martin Prokop

Bria Ranua xHeshimaYaKimba Energy of Red

11.06.2007 - 10 (6/4)

Chs AFRICAN PANTHERA LEO, Oľga Cútová Bena Turkana x Masimba Bashiri

06.06.2007 - 6 (1/5)

Chs LOEWENSWANZ, Livia Lakotová

BaldaTurkana xManzengwenya Nombekoleon

29.05.2007 - 10(6/4)

Chs LIVINGSTON RHODESIAN, František

Kolcun Allis od Jezerních Mokřin x Ajani Aibo

Krytie našich psov v zahraničí:

Krytie psom v zahraničí nepodlieha súhlasu SKCHR ani poradcu chovu. Majiteľ krycieho psa je povinný podľa "Chov.poriadku SKCHR" b.51 zahraničné krytie iba písomne oznámiť poradcovi chovu.

Leoridge Musafah x Bena Guernica

MONWIERE, chovateľ: Monika Rembowska 12 (7/5) 11 štandardných šteniat, 1x N (biela labka nad rámeč štandardu)

Správy z kontrol vrhov:

23.07.2007

Manzangwenya Nombeko Leon x Balda Turkana (LOEWENSCHWANZ, Lívia Lakotová) nar. spolu 10 (5/5) z toho mŕtvo narodených 3/-; 1 x úhyn po pôrode – slabý psík; zapísané: 6 (1/5)

kontrola vrhu v 7 týždni šteniat: ridge: 5x štandard, 1 x bez ridge; farba: pšeničná; biele znaky: minimálne na hrudi – 4x, 1 väčší v rámci štandardu, 1 x bez bielych znakov, 3x minimálne na labkách; tmavá maska: 1x áno, 2 x slabá, 3 x bez masky; zalomené chvostíky: odporúčaná kontrola – tet.č. 1216; DS: 0x; skus: nožnice; semenníky: 1 x hmatné ešte nezostúpené; pruh: 0x; kondícia vrhu: šteniatka socializované, hravé, vo výbornej kondícii, fena vo výbornej kondícii kontrolu vrhu vykonala: Jana Jagnešáková

23.07.2007

Stenānga Great G'S Chili x Macumazahn Tusani Pearl (TUSANI, Monika Tušanová) nar. spolu 7 (2/5) prirodzene, bez problémov; zapísané: 7 (2/5)

predkontrola vrhu tesne po narodení: ridge: 3x štandardný, 1x neštandard (1 vír), 3x bez ridge; farba: 3x tmavá pšenica, 3x stredná pšenica, 1x svetlá pšenica, biele znaky: 3x bez znakov, ostatné minimum na hrudi a prstoch; zalomené chvostíky: 0x, DS: 0x, skus: ..., semenníky: ... pruh: 0x, kondícia vrhu dobrá, u všetkých výborná životaschopnosť a sací reflex.

predkontrolu vrhu vykonala: Monika Tušanová

kontrola vrhu v 6. týždni veku šteniat: ridge: 3x štandard, 1x neštandard (iba 1 vír), 3x bez; farba: 7x pšeničná; biele znaky: 3x bez znakov, ost. v rámci štandardu; tmavá maska: 3x, zalomené chvostíky: 0x, DS: 0, skus: 7x nožnice; semenníky: všetky zostúpené v miešku; kondícia vrhu: výborná, domáci odchov s dobrou socializáciou. kontrolu vrhu vykonala: Ján Šimko

01.07.2007

Ikimba Waitimu x Beky Wadaru's Kid (AYOOLA AFRIKA, Milan Hnátko) nar. spolu 7 (6/1) z toho 1 pes mŕtvo nar., 1 pes utratený (oslabený pôrodom), zapísaných 5 (4/1)

predkontrola tesne po narodení: ridge: 4x

štandard, 3x neštandard (nadpočetné víry); biele znaky: 3x bez znakov, ost. v rámci štandardu, zalomené chvostíky: 1x; DS: 0; pruh: 1x; kondícia vrhu: dobrá, u všetkých dobrý sací reflex, 1 slabý psík predkontrolu vrhu vykonala: Monika Tušanová

kontrola vrhu v 9. týždni veku šteniat:

ridge: 3x štandard, 2x neštandard (3 víry, 4 víry); farba: 2x červ.pšenica, 3x pšenica; biele znaky: 1x bez znakov, ost. v rámci štandardu; tmavá maska: 0x, zalomené chvostíky: 1x, DS: 0, skus: 5x nožnice; semenníky: všetky hmatné, u t.č.1234 zostúpené iba 1 v miešku; kondícia vrhu: výborná, rodinný odchov s dobrou socializáciou.

kontrolu vrhu vykonala: Monika Tušanová

14.06.2007

Heshima Ya Kimba Energy of Red x Bria Ranua (NGWEYAMA, Martin Prokop) nar. spolu 9 (5/4); zapísané: 8 (5/3) 1x utratené pre DS)

predkontrola vrhu 16.06.2007: ridge: 4x bez posunu vírov, 3x posun vírov, 2x min. posun vírov; farba: 9x červená pšenica; biele znaky: 4x bez bielych znakov, 5x malé znaky na hrudi; tmavá maska: 1x stredná; zalomené chvostíky: 0; DS: 0; šteniatka vyrovnané aktívne

predkontrolu vrhu vykonala: Lívia Lakotová
kontrola vrhu 03.08.2007: ridge: 7x štandard (z toho 2x posun v rámci štandardu a 1x na hranici (t.č.1217)) 1x neštandard (t.č.1222); farba: 6x červená pšenica, 2x pšeničná; biele znaky: 4x bez bielych znakov, 2x malá bodka na hrudi, 2x malá náprsenka; tmavá maska: 5x bez masky, 3x slabá; zalomené chvostíky: 0x, blok 1x; DS: 0, skus: 8x nožnice; semenníky: 4x oba hmatné (z toho 3x nezostúpené) 1 x hmatný a nezostúpený (t.č.1221); pruh:0; kondícia vrhu: vyrovnaný vrh, dobre socializované, domáci odchov kontrolu vrhu vykonala: Lívia Lakotová

11.06.2007

Masimba Bashiri x Bena Turkana (AFRICAN PANTHERA LEO, Oľga Cútová) nar. spolu 10 (6/4); zapísané: 10 (6/4)

predkontrola vrhu 11.06.2007: ridge: 7x štandard, 3x neštandard (z toho 1x iba 1vír, 1x 3víry, 1x 5vírov); farba: 10x červená pšenica biele znaky: vrh takmer bez bielych zna-

kov; tmavá maska: 6x tmavá, 3x slabá, 1x bez masky; zalomené chvostíky: 0; DS: 0; šteniatka životaschopné, silné od 250g do 520g

predkontrolu vrhu vykonala: Lívia Lakotová

kontrola vrhu 30.07.2007: ridge: 7x štandard (z toho 2x mierny posun vírov), 1x náznak 3-tieho víru, 2x neštandard (z toho 1x posun vírov, 1x 5vírov); farba: 10x červená pšenica; biele znaky: minimálne; tmavá maska: 5x tmavá, 5x slabá; zalomené chvostíky: 0x; DS: 0, skus: 10x nožnice; semenníky: 6x hmatateľné zostúpené; kondícia vrhu: vrh pekný vyrovnaný, šteniatka socializované, matka v dobrej kondícii

kontrolu vrhu vykonala: Milada Krchňavá

29.05.2007

Ajani Aibo x Allis od Jezerních mokřin (Livingston Rhodesian, František Kolcun)

nar. spolu 10 (6/4); 1 sučka utratená kvôli DS, zapísané: 9 (6/3)

kontrola vrhu 20.07.2007, v 7. týždni veku

šteniat: ridge: 9x štandard (z toho 1x mierny posun vírov a mierne kratší t.č.1198); farba: 9x pšeničná; biele znaky: 7x bez znakov; 1x malilínka bodka; 1x náprsenka a slabiny v norme; tmavá maska: 5x; zalomené chvostíky: 0x; DS: 1 v mieste kohútika (t.č.1194), skus: 9x nožnice; pruh: 0; semenníky: všetky pekne zostúpené v miešku; kondícia vrhu: výborná, vrh vyrovnaný, šteniatka hravé, dobre socializované, matka v dobrej kondícii. Ideálne podmienky chovu.

kontrolu vrhu vykonala: Monika Tušanová

09.05.2007

Dandy Aquila Bojnice x Elphigie Aquila Bojnice (AQUILA BOJNICE, Martin Bagar)

nar. spolu 12 (6/6); zapísané: 12 (6/6)

kontrola vrhu 18.06.2007: ridge: 10x štandard (z toho 2x mierny posun vírov), 2x neštandard (z toho 1x posun vírov, 1x 4víry); farba: 3 x pšeničná, 3x červeno pšeničná, 4x červená pšenica + čierne pesíky, 2 x červená pšenica + nadmerné množstvo čiernych chlpkov a pesíkov; biele znaky: 1 x malý znak na hrudi, 4x náprsenka, 7x väčšia náprsenka + bruško, z toho na labkách 1x nad prsty a 4x na labkách nad rámeč štandardu (psík 1188 a 1179 biela nad zápästie, sučka 1182 biela nad zápästie spojené s bruškom, sučka 1183 biela nad zápästie); tmavá maska: 2x tmavá,

3x slabá; zalomené chvostíky: 1x; DS: 0, skus: 12x nožnice; semenníky: 5x hmatateľné zostúpené, 1x zostúpený v čase kontroly iba jeden - hmatateľné; kondícia vrhu: šteniatka hravé, dobre socializované, vrh vyrovnaný, matka v dobrej kondícii

kontrolu vrhu vykonala: Milada Krchňavá

04.05.2007

Ajani Aibo x Connie Agátový kvet (KRÁSNY RIDGE, Jaroslav Pišta)

nar. spolu 13 (???) z toho 1 mŕtvo narodené, 1x umrelo po pôrode - slabé, bez scacieho reflexu; zapísané: 11 (5/6)

kontrola vrhu 26.06.2007: ridge: 6x štandard (z toho 2x mierny posun vírov), 1x neštandard -posun vírov, 4x bez ridge;

farba: 8 x červená pšenica z toho 2x aj čierne pesíky, 3x pšeničná; biele znaky: 7x bez bielych znakov, 4x minimum na hrudi; tmavá maska: 8x tmavá, 2x slabá, 1x bez masky; zalomené chvostíky: 0x; DS: 0, skus: 11x nožnice; semenníky: všetky hmatateľné zostúpené; kondícia vrhu: vrh pekný vyrovnaný, socializovaný, šteniatka hravé, matka vo výbornej kondícii

kontrolu vrhu vykonala: Milada Krchňavá

BONITÁCIA

04.08. 2007 Piatrová / Martin, Vrútky

Bonitačná komisia v zložení:

Posudzovateľ: M.Tušanová

Poradca chovu: M.Krchňavá

Člen komisie: V.Michalík; G.Štefuňová

Zapisovateľ: M.Michalíková

Do chovu sa zaradili jedinci

(všetko RR, suky)

Bona Dea Perla Afriky, nar. 01.02.2005

O: Amabehe Lihuntra M: Fleur Simanga BK:002/AOUY/2, DBK: 0/0, DLK 0/0, v: 65cm maj. Chovan M., Gemerská 2, 010 08 Žilina

Bejide Fly Livingston Rhodesian, 10.5.2005

O: Ajani Aibo, M: Allis od Jezerních Mokřin BK: 104/ADOVY/2, DBK: 050, DLK: 1/1, v: 68cm, maj. Čemáková, Korská 16, 013 13 Rajecké Teplice

Frensch Darma, nar. 17.05.2004

O: Argus Shinyanga, M: Evelyn Darma BK: 005/AFHPVY/2, DBK 0/0, DLK 0/0, v 63cm, maj. Anton Bielík, Zelená 956, 900 42 Dunajská Lužná

Všetky chovateľské informácie sú pravidelne aktualizované na stránke SKCHR www.rr.sk v zaheslovanej časti chovateľstvo. Milada Krchňavá poradca chovu SKCHR (August 2007)

Novinky na www.rr.sk

Odpovede na otázky, čo sa deje vo vnútri našej sučky počas jej tehotenstva a zmeny v jej správaní a cenné rady, ako sa starať o sučku v čase materstva.

Pregnancy kalendár

Spracovala Monika Tušanová

V elektronickej podobe tento kalendár nájdete na www.rr.sk v sekcii "Chovateľstvo". Po zadaní dátumu párenia sa Vám ešte podrobnejšie **deň po dni** zobrazí celé obdobie gravidity s obrázkami a popisom vývoja plodu až po samotný pôrod. (Ak si chcete kalendár z i-netu pre vlastnú potrebu vytlačiť, zvolte týždenné zobrazenie).

Obdobie pred krytím: Suku niekoľko dní pred krytím odčervite. Očkovanie sa odporúča min. 1 mesiac a max. 8 mesiacov pred plánovaným krytím. V období pred a počas krytia nevystavujte sučku stresu. Snažte sa o jej maximálne pohodlie a dobrú náladu. Pri strese sa v jej organizme vylučujú kortikoidy, ktoré blokujú a odďaľujú ovuláciu, čím nedôjde k uvoľneniu vajíčok (oocytov) a ich oplodneniu.

Pozn: Údaje v tomto pregnancy kalendari vychádzajú z predpokladu, že suka je prvý krát krytá v období tesne pred ovuláciou, alebo v období jej nástupu

01. deň

Deň prvého krytia. Suka sa nachádza v období tesne pred ovuláciou, prípadne už ovuluje (uvoľňovanie vajíčok). Termín krytia sa nezhoduje s termínom oplodnenia. Vajíčko (oocyt) po uvoľnení dozrieva a je oplodnenia schopné 2 dni. Spermie tiež "dozrievajú" (zbavujú sa biologicky aktívnych substancií zo svojho povrchu) 6 – 10 hod. po krytí (kapacitácia) a potom sú oplodnenia schopné 4 – 6 dní. Rozdiel medzi termínom

krytia a termínom skutočného oplodnenia môže byť 1 až 6 dní v závislosti od doby, keď suka ovuluje.

02. deň

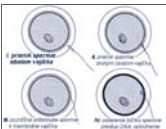
"Očistené" spermie putujú a hľadajú vajíčko na oplodnenie.

03. deň

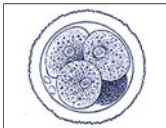
Spermie z prvého krytia dosahujú cieľ, našli vajíčka vo vajcovodoch, ktoré vedú z vaječníkov do matrice.

04. deň

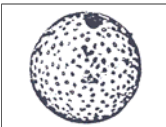
Nastáva oplodnenie vajíčok. Suka sa v prvej tretine gravidity nemusí venovať nijak zvláštna pozornosť. Nemení sa druh ani množstvo krmiva. Môžeme jej dopriať toľko pohybu, na koľko je zvyknutá a sama vyžaduje. Je však dobre dbať na to, aby sa v letných horúčavách nadmernou aktivitou príliš jej neprehrieval organizmus a nebola dehydrovaná!

05 – 11. deň

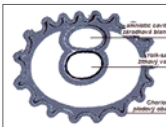
Oplodnené vajíčka (zygoty) zostupujú dole vajcovodmi do maternicových rohov.

12 – 13. deň

Rané embryá sa zbavujú obalov, voľne sa pohybujú v tekutine matrice a hľadajú vhodné miesto na uhniezdenie. Ich veľkosť je cca 0,6 mm.

14 – 15. deň

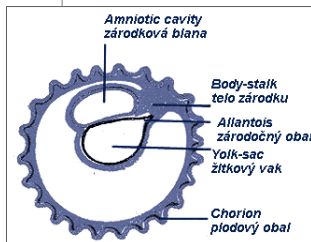

Embryá sa začínajú pripravovať na uhniezďovanie na stene matrice. Počas nasledujúcich dvoch týždňov sa vyvíjajú dôležité orgány plodov. Pozor na zásahy do organizmu matky. Všetko má vplyv na embryá. Neodporúča sa v tomto termíne očkovať, odčervovať ani použiť prípravky proti blchám a kliešťom. Suka je veľmi citlivá

na akékoľvek zmeny, takže nemeňte denný režim, dobu venčenia, typ kŕmenia, miesto odpočinku ani vlastné chovanie. Prípadné nutné zásahy si starostlivo značte do kalendára, práve v tom dni sa môže narušiť vývin niektorého z orgánov plodu. Do 35. dňa je maternica schopná zárodok/zárodoky aj plne vstrebať.

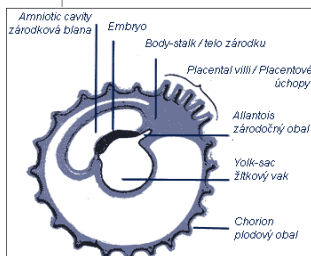
16 – 17. deň

Uhniedzovanie embryí na stene maternice. Ich veľkosť cca 1 mm. Bradavky suky sa začínajú mierne zväčšovať a zružo-vejú. Srsť na bruchu a v okolí bradaviek začína pomaly jemnieť a

rednúť. U embryí sa začína formovať hlavička a telo, chrbtica a centrálny nervový systém. Je položený základ pre vývin vnútorných orgánov.

18 – 19. deň

Vývin vnútorných orgánov embryí. Ich veľkosť cca 2 mm.

20. deň

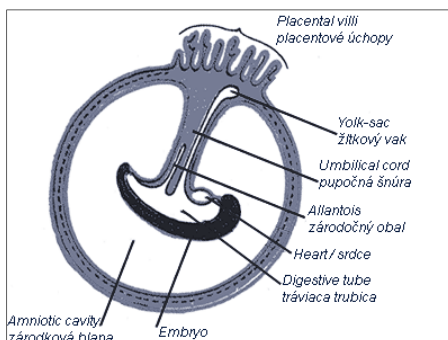

Embryá sú pevne uhniedzene na stene maternice, naďalej sa u nich vyvíjajú vnútorné orgány a uzatvá- ra sa nervová trubica. Veľkosť embryí je 4 mm.

21. deň

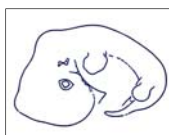
Vytvára sa placenta. Až od tejto chvíle je možné určiť, či je suka gravidná. Na ultrazvuku ešte nie je vidieť embryá, ale je vidieť ich plodové obaly plné tekutiny (plodovej vody). Veľkosť embryí je cca 5 mm. Vytvára sa základ pre vývoj srdca.

22. deň

Začína ideálne obdobie pre ultrazukové diagnostikovanie gravidity. U suky v tomto období môže nastať raňajšia nevoľnosť a nechutenstvo následkom hormonálnych zmien a napätia v maternici. Sučka je apatická a bez nálady. Z času na čas sa môže objaviť aj zvracanie. Pomôže rozdeliť krmivo do viacerých malých dávok a ochutenie jedla. U suky sa môže objaviť aj ojedinelý neškodný výtok z pošvy (čistý alebo charakteru vajec-ného bielka).

23 – 24. deň

Ideálne obdobie pre ultrazukové diagnostikovanie gravidity. U embryí sa začína vyvíjať pečeň, čel- lúšť, oči, uši, nos. Veľkosť embryí je cca 1 cm.

25. deň

Ideálne obdobie pre ultrazukové diagnosti- kovanie gravidity. U embryí sa začínajú vyví- jať zuby, chrbtica a končatiny. Veľkosť embryí je cca 1,4 cm.

26 – 27. deň

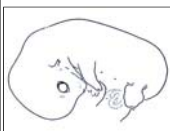
Ideálne obdobie pre ultrazvukové diagnostikovanie gravidity. Skúsená osoba (chovateľ alebo veterinár) môže u suky aj palpačne diagnostikovať graviditu.

Teraz je nato najlepší čas, pretože embryá majú veľkosť vlašských orechov a je ľahké ich spočítať. Je vhodné u suky začať obmedzovať namáhavý pohyb.

28 – 30. deň

Ideálne obdobie pre ultrazvukové aj palpačné diagnostikovanie gravidity. Môžete mierne zvýšiť dávku krmiva. Neprekrmujte, nadmerná váha môže suke uškodiť. Embryá

sa plne vyvinuli na miniatúrnych psíkov. Začína sa osifikácia čelusti a lebky embryí. Veľkosť embryí je cca 1,7 – 2 cm.

31. – 32. deň

Suka sa nachádza približne v polovici tehotenstva. Embryá sa menia na plody a dosahujú 20% pôrodnej váhy. Rast zmyslových chlpkov na brade, obočí a nose.

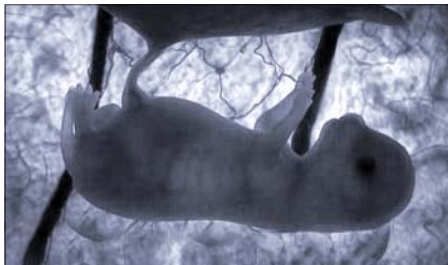
33. – 34. deň

Suka začína meniť chovanie. Je pokojnejšia a citlivejšia. Jej brucho i vonkajšie pohlavné ústroje sa začínajú mierne zväčšovať.

V plodoch prebieha rast prstov, osifikácia nosa, kostí končatín a rebier. Veľkosť plodov je cca 2,7 cm.

35. – 36. deň

Končí obdobie pomalého telesného rastu plodov. Plody naberajú na intenzite rastu, prebieha osifikácia kostí, lopatky.

Začína im rásť srst', diferencujú sa pohlavné orgány a dokončuje sa vývoj ostatných orgánových systémov. Veľkosť plodov je cca 3,5cm. Suka začína mať zvýšenú chuť do jedla. Je vhodné prejsť na kŕmenie pre gravidné suky (bohatšie na proteíny) a zvýšiť jeho množstvo o 10%. Kŕmnu dávku je vhodné rozdeliť na 2 – 3x denne. Neprekrmujte, nadmerná váha môže suke uškodiť.

37. – 39. deň

Plody naberajú na intenzite rastu, prebieha osifikácia kostí.

40. – 43. deň

V tomto období majú plody už založené prakticky všetky vnútorné orgány. Prebieha osifikácia chrbtice a prstov. Oči sú zatvorené. Veľkosť plodov je cca 6,5 cm.

44. – 47. deň

V tomto období sa už dajú nahmatať šteniatka, ale je veľmi náročné určiť ich počet. Maternica zaberá už 2/3 brušnej dutiny, odporúča sa kŕmiť 3-5x denne v menších

dávkach a zvýšiť celkové množstvo kŕmnej dávky o 15-20 % oproti pôvodnej (pred graviditou). Začínajú sa zväčšovať mliečne žľazy a srst' okolo bradaviek vypadáva. Sučky už v tomto období nesmieme dovoliť príliš prudké a namáhavé pohyby či skoky. U plodov prebieha osifikácia panvy a rastie srst'. Veľkosť plodov je cca 9 cm.

48. – 49. deň

Sučka sa začína viditeľne zväčšovať. Väčšinu času trávi starostlivosťou o seba, vylizuje sa, jej mliečne žľazy sa stále viac zväčšujú. Začína byť nepokojná a

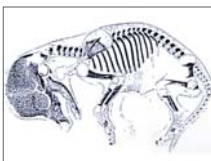

s blížiacim sa termínom pôrodu čoraz častejšie hľadá miesto pre svoje šteniatka. Môže začať hrabať, trhať a pripravovať úkryt. Je nevyhnutné už v tomto období privykať suku na debničku, v ktorej bude rodiť.

50. – 51. deň

V tomto období už môže veľmi sporadicky dochádzať k mimovoľnému uvoľneniu pár kvapiek mlieka z niektorej bradavky. Je čas ich začať sučke pravidelne jemne čistiť teplou vodou. Brucho suky je prepĺnené šteniatkami a je možné pozorovať ich sporadický pohyb (mrvenie). Plody dosahujú cca 75% svojej pôrodnej hmotnosti. Telá plodov majú už sformované tvary. Veľkosť plodov je cca 12cm. Suka v tomto období môže (ale nemusí) stratiť chuť do jedla. Je dobré ju kŕmiť častejšie a malými dávkami. Celkovú dennú dávku je vhodné pozvoľna zvyšovať oproti pôvodnej (pred graviditou) o 25 – 50%.

52. – 56. deň

Sučka sa viditeľne zväčšuje. Často odpočívajú, pripravuje sa na pôrod a väčšinu času trávi starostlivosťou o seba. V plodoch začína prebiehať kalcifikácia zubov.

Veľkosť plodov je cca 14 – 15 cm.

57. – 59. deň

Suka odpočívajú a pripravuje sa na pôrod. Pri ľahkom stisnutí bradaviek sa môže objaviť mlieko. Nadišiel čas byť pripravený, mať všetko prichystané a po ruke. Suka môže začať rodiť každým dňom. Dobrou pomôckou ako byť pripravený, je začať každé ráno a večer merať a zaznamenávať telesnú teplotu u suky v konečníku (viď. 63. deň).

60. – 62. deň

V plodoch prebieha dorastanie srsti na nose, končatinách, chvoste a brušku. Veľkosť plodov je cca 16 cm.

63. deň

Krátko pre pôrodom (12 – 24hod) suka spravidla odmieta jesť a dochádza k poklesu telesnej teploty z 38–39°C na 36,5–37,5 °C (t.j. o1–2°C)

Môže sa objaviť výtok plodových vôd (slamovo sfarbená ľahko viskózna tekutina pripomínajúca moč). Pôsobením hormónov nadobličiek plodov

dochádza k uvoľneniu estrogénov v placentе a to vedie následne k zvýšeniu produkcie prostaglandínov (tkanivových hormónov, produkovaných priamo v maternici). Tie ukončia činnosť žltých teliesok (ktoré udržiavajú graviditu) a uvoľnia maternicový krčok.

64. deň

foto: imara-jabali.de

Predpokladaný termín pôrodu. (Je to približný termín, pôrod môže nastať v rozmedzí medzi 59. až 67. dňom.) Predošlé hormonálne zmeny vedú k vyvolaniu sťahov maternice, čo následne vyvolá brušné sťahy (kontrakcie), pričom sa postupne vypudzujú plody. Samotný priebeh pôrodu môže byť u každej suky časovo veľmi odlišný. Pri pôrode je šteňa osrstené na celom tele, oči má zavreté, zvukovod na povrchu tela zrastený a nemá dokončenú osifikáciu záprstia a zánartia. Veľkosť plodov je cca 16 – 22 cm (u plemena RR).

Čerstvo narodené šteniatko zbavené plodových obalov, starostlivo očistené a vysušené. Jeho pôrodná hmotnosť je cca 300 – 600 g (u plemena RR).

foto: bema.pl

Čo Vás ako chovateľa, ale aj šteniatka čaká ďalej? Pripravujem v podobnom projekte: "Breeder's Diary".

Spracovala: Monika Tušanová

Zdroje:

text: schaferhund.com, [Jaggy SSVL](http://Jaggy_SSVL), [MVDr. Aloi Lázníčka](http://MVDr.Aloi_Laznicika): [Brzost a vlastné chovateľské skúsenosti](http://Brzost.a.vlastne.chovateľske.skusenosti)
obrázky: bestthings.nl/product/images/sperm.jpg, education.yahoo.com, library.thinkquest.org, [Jaggy SSVL, channel4.com/science/microsites/A/animals_in_the_womb_channel.nationalgeographic.com/channel/inthewombanimals](http://Jaggy_SSVL_channel4.com/science/microsites/A/animals_in_the_womb_channel.nationalgeographic.com/channel/inthewombanimals), imara-jabali.de, bena.pl a moje kresby a fotografie

odporúčam: channel.nationalgeographic.com/channel/inthewombanimals

KLUBOVÝ VÍKEND V PIATROVEJ

Máme za sebou klubový deň a klubovú výstavu, ktorá zaznamenala rekordný počet návštevníkov a krásnych darčiekov. Návrat na Piatrovú sa ukázal ako šťastná voľba, aj keď to bolo náhradné riešenie, čo sa termínu a rozhodcu týka, akcia sa dá hodnotiť v celku ako úspešná. Hoc posudzovanie malo podľa vyjadrenia mnohých vystavovateľov miestami nižšiu úroveň, na predných miestach sa umiestňovali kvalitné psy. Samozrejme, že spokojní odchádzali iba tí prví, ale to už tak na výstavách chodí... Klubový deň bol neformálnym stretnutím členov klubu s možnosťou hier a socializácie šteniat a mladých psov. Bol voľný neviazaný program. Jedinou oficiálnou časťou bola bonitácia, ktorá prebiehala doobeda pred chatou. Hore pri ohníčku skupinka členov opekala prasiatko, nižšie pod chatou hodovali ďalší a ďalší a v chate sa pre všetkých podávalo čapované klubom sponzorované pivo. Všade panoval pokoj a príjemná atmosféra. Celé okolie Piatrovej bolo "obsadené" ridgebackmi. Šteniatka a mladé psy sa vyhrali do sýta, staršie psy mali nespočet možností venčenia a turistiky v okolí Martinských hôľ. Tieto klubové dni poskytujú chovateľom priestor pre stretnutia, socializáciu a v neposlednom rade aj priestor pre porovnanie odchovov a neformálne rozhovory chovateľov, ale aj majiteľov psíkov. Som rád, že z roka na rok je stále viac chovateľov, ktorí sa o svoje odchovy starajú aj po predaji. Udržujú kontakt a informujú nadobúdateľov o možnosti klubových stretnutí a v rámci týchto dní organizujú stretnutia svojich odchovov. Na tejto akcii bol rekordný počet šteniat, mladých psov, ale aj pet jedincov. Samozrejme tak, ako aj po každej akcii dochádzajú kladné ohlasy a ďakovania i nespokojnosť. Vyhovieť každému sa nedá, ale poskytnúť priestor pre sebarealizáciu všetkým rovnako sa myslím podaril. Bol to

**Vítaz Špeciálnej výstavy SKCHR 2007
 CH. FALCO Z UDOLÍ ROŽŇOVA**

rozhodca: Bedrich Mészáros (SK)

zámer hlavne klubového dňa a zmysel samotného výstavníctva. Združiť psov plemena RR, ich majiteľov, vidieť a mať možnosť porovnať odchovy a úroveň plemena na Slovensku. A spokojnosť? Niektro raz povedal, že byť šťastný, znamená umenie byť spokojným.
 Richard Tušan

Na Špeciálnej výstave boli zadané tituly:

BOB (BISS-07) Vítaz Šp. výstavy SKCHR-07
 Najkrajší pes **Falko z Údolí Rožňova**
 Najkrajší mladý pes **Tusani Cool Cooper**
 Najkrajšia suka **Hillvaley's Angel for Luanda**
 Najkrajšia mladá suka **Amie Limpopo**
 Najkrajšie Baby **Art Loren HelyaRidge**
 Najkrajší Dorast **Ridgeback's Hiari Almasi**
 Najkrajší Veterán **Calibre MKhulu Baas**
 Najkrajší Pet **Tusani Cool Coffee**

Najlepšia chovateľská skupina **TUSANI**
 Najkrajší pár psov **Alwin African Sun**
 + **Caisee Ann z Valdštejnských lip**

Junior handling I **Fitko Dominik**
 Junior handling II **Barborka Šutaríková**

Podrobné výsledky a fotografie z výstavy nájdete na www.rr.sk

Tusani Cool Cooper
Najkrajší mladý pes ŠV 2007

Amie Limpopo
Najkrajšia mladá suka ŠV 2007

Hillvaley's Angel for Luanda
Najkrajšia dospelá suka ŠV 2007

Ďakujeme účastníkom Špeciálnej výstavy SKCHR v Piatrovej za podporu projektu READY TO RESCUE (ďalej RTR), projektu na pomoc opusteným, strateným, týraným či inak ťažko skúšaným ridgebackom v Čechách i na Slovensku. Počas výstavy sa na konto RTR síce vyzbierala malá finančná čiastka, ale o to štedrejší boli všetci výhercovia tried, ktorí (až na dvoch-troch) si zo stupienka víťazov neodnášali mech granúl domov, ale odovzdávali ho na konto RTR. Vyzbieralo sa takto 70 kg granúl špičkovej kvality. Chceme týmto poďakovať všetkým, ktorí neostali ľahostajní a prispeli na projekt záchranu ridgebackov. Veríme, že tento projekt má zmysel a aj v budúcnosti sa bude stretávať medzi nami ridgebackármi so stále sa zvyšujúcou podporou. Zakladateľom projektu v týchto ťažkých začiatkoch držíme palce a želáme im veľa síl a výdrže v tejto nefahkej práci!

Monika Tušanová, prezident SKCHR

EURODOGSHOW, MALÁ REPORTÁŽ Z HORÚCEHO ZAGREBU

Túto reportáž som chcel napísať pôvodne ešte v nedeľu – deň po výstave, no chladné chorvátske more a pár dní ma trochu upokojilo. Tí, ktorí nás poznajú vedia, že chodíme na výstavy radi. Chodievame na ne kvôli tomu, aby sme sa stretli s priateľmi, vypočuli si názor odborníka na naše baby. No v poslednej dobe sa stretávame čoraz viac s arogantným prístupom rozhodcov voči psovi či handlerovi, neznalosťou plemena, nezáujmom o plemeno a bohužiaľ aj s tendenčným rozhodovaním. Samozrejme, každý rozhodca posudzuje na základe svojho osobného vkusu a každý z vystavovateľov radšej pôjde k takému rozhodcovi, ktorý má rád jeho typ psa či suky. Tým si zvyšuje šance na úspech. Až potiaľto je všetko v poriadku a beriem to ako normálne, prirodzené. Každý jeden z vystavovateľov však vie, že občas rozhodovanie nie je výsostne o kvalite psa. Bohužiaľ, výstava, ktorá mala byť jednou z vrcholov výstavnej sezóny, bola toho dôkazom. Kto to tam nebol a nevidel, tak neuverí, ako sa prezident FCI tváril, ako je všetko v poriadku, keď skoro na všetky pódiové miesta určoval ruských vystavovateľov. Šokom bol príchod pani s odznačikom ruskej vlajky

Art Loren HelyaRidge
Najkrajšie Baby ŠV 2007

Tusani Cool Coffee
Najkrajší Pet ŠV 2007

Alwin African Sun & Caisee Ann z Valdšt.lip
Najkrajší pár ŠV 2007

na klope, ktorá podišla k pánu rozhodcovi a podala mu katalóg, z ktorého usilovné včeličky zapisovateľky začali okamžite spracovávať a poznámky prepisovať na hárok papiera. Ľudia začali nahlas hromziť, ozval sa piskot, nadávky a veľká dávka kritiky na hlavu rozhodcu. Len jediní boli ticho – naši ruskí bratia. A to nebolo všetko.

Hárok papiera, ktorý som spomenul vyššie, zrazu skončil v ruke Hans Müllera a z neho začal určovať víťazov a ostatné pódiové umiestnia. Ako inak – psov v držaní ruských majiteľov. Áno, bola aj výnimka – Ikimba Waitimu. Ten vyhral triedu šampiónov a následne aj BOB. Či to je náhoda, alebo nie, si môžu podaktorí vystavovatelia len domyslieť. V kruhu so sukami bola atmosféra trochu pokojnejšia. Niekoľko výsledky prekvapili, niekoho nie.

Ja osobne si môžem len v kútiku duše myslieť, že víťazstvo poľskej suky u poľského rozhodcu bolo naozaj náhodné – alebo žeby nie? Veď aj poľský rozhodca mal celý čas výstavný katalóg s údajmi o psoch na stole pred sebou otvorený. Taktiež ma prekvapili niekoľkonásobné konzultácie dvoch rozhodcov – p. Sliwku a p. Müllera – ktoré boli v dĺžke 5 – 7 minút s očami upriamenými do výstavného katalógu a následnými poznámkami do neho.

Napriek tomu, že slovenskí vystavovatelia neboli v kurze ani u jedného z rozhodcov, nám sa podarilo s Heavenkou vybojovať vynikajúci výsledok s ocenením výborná 3, čo bol nakoniec najlepší výsledok slovenských vystavovateľov. Na pódiové umiestnenie sa taktiež dostala Janka Kadnárová s Beou s ocenením V4 a Chebale Perla Afriky z chovu p. Štefúňa v triede mladých s ocenením V4. Týmto sme aspoň dali vedieť ostatným, že aj na Slovensku sú jedinice, ktoré sa dokážu umiestniť na pódium aj za nepriaznivých podmienok, kde šance nie sú rovnaké pre každého. Výsledok je pre nás o to krajším, že ho Heavenka získala v deň svojich prvých narodenín a v deň menín svojej handlerky, ktorá mala premiéru v ringu.

Pevne verím, že budúci rok po EURODOG-SHOW 2008, budem písať len slová chvály na organizátorov, rozhodcov a na úspechy slovenských vystavovateľov. Na záver chceme poďakovať všetkým sloven-

*Najlepší Juniorhandleri ŠV 2007
Barborka Šutariková a Dominik Fítko*

ským vystavovateľom za účasť na tejto rozhodne nezvyčajnej výstave a prejavíť obdiv nad tým, aké majú pevné nervy. S pozdravom, Roland Bugár, www.rhodesianridgeback.sk

SK FARBY NA SEVERE EURÓPY, VO ŠVÉDSKU A DÁNSKU.

BISS - Historický úspech slovenského chovu v Dánsku

Dňa 25. augusta sa konala v Dánsku **Jubilejná 25. špeciálna výstava dánskeho RR klubu**. Zišlo sa na nej **104 psov** z Nórska, Švédska, Dánska a Nemecka.

Posudzoval **juhoafrický rozhodca Mr. Martin Croeser**.

Slovenský chov sa prezentoval psom **TUSANI COOL BAKARI**, ktorý sa stal najkrajším psom výstavy a **získal titul BISS !!!** V krátkom čase opätovný úspech slovenského chovu na severe Európy, ktorá je medzi odborníkmi v chove RR známa tradíciou a vysokou kvalitou. Blahoželáme! Takýmto úspechmi slovenského chovu získava naša krajina na vážnosti a otvárajú sa nám všetkým nové chovateľské možnosti.

Špeciálna výstava švédskeho SRRS klubu

Cez víkend 28. – 29. júla sa konala pre RR verejnosť najväčšia udalosť roka vo Švédsku, **Špeciálna výstava SRRS klubu**.

Zišlo sa na nej 153 psov z celej Škandinávie. Posudzoval dlhoročný holandský chovateľ, špecialista na plemeno, pán **Jan Coppens (Jockular kennel)**.

Slovenské farby v tvrdej konkurencii mimoriadne kvalitných psov veľmi úspešne reprezentovali dvaja psi. **TUSANI ANI JOHNNIE W**, ktorý v triede otvorenej v konkurencii 20 psov získal Excellent a pekné 6. umiestnenie a **TUSANI COOL BAKARI**, ktorý nielenže vyhral svoju triedu a získal čakateľstvo na švédsky šampionát, ale **v záverečnom finále sa stal aj 4. najkrajším psom výstavy!!!** Úžasný úspech slovenského chovu v krajine, ktorá je v chove RR známa tradíciou a vysokou kvalitou. Blahoželáme!

Na www.rr.sk nájdete niekoľko fotografií z atmosféry výstav a zástupcov slovenského chovu. Fotografie nám zaslala V. Dubovan a Poul Jensen

ÚSPECHY NAŠICH V ZAHRANIČÍ

prezentácia slovenského chovu v zahraničí

*JCH. Chimalsi Balda Lowenschwanz
Klub.výstava Budapest - Klubový víťaz 2007
Derby Budapest – Víťaz Derby 2007*

Tusani Cool Bakari

*BISS 2007 Špec.výstavy dánskeho RR klubu
a
4. naj pes Špec.výstavy švédskeho RR klubu*

Tusani Ani Johnie W.

*Excellent 6/20
Špeciálnej výstavy švédskeho RR klubu*

KALENDÁR VÝSTAV

Čo ešte stihnete v roku 2007

- 29.09. (A) CACIB Tulln, Borsfai Csaba (H)
- 06.10. CACIB České Bud., F.Zimmerman (A)
- 13.10. (D) CACIB Dortmund (ELSA)
psi: Ole Staunskjaer (DK)
suky + BOB: Monika Tušanová (SK)
- 14.10. (D) CAC Dortmund (RRCD)
Lothar Scheider (D)
- 14.10. (H) CAC Szentendre, K.Vilmos (HU)
- 20.10. (H) CACIB Budapest, Eppel János (H)
- 21.10. (H) CACIB Budapest, V.Piskay (SK)
- 03.11. CACIB Nitra, Borsfai Csaba (H)
- 17.11. CACIB Praha, V. Herian (CZ)
Doppelreiter M.L.(A)
- 01.12. (A) CACIB Wels, Wilfried Peper (D)
- 02.12. (A) CACIB Wels Petru Muntean (RO)
- 16.12. (H) CAC Championshow Budapest

Kalendár CACIB výstav v r. 2008 na SK

- 26.01. CACIB Trenčín
- 17.05. CACIB Bratislava
- 18.05. CACIB Bratislava
- 07.06. CACIB Nitra
- 16.08. CACIB Bratislava
- 17.08. CACIB Bratislava
- 01.11. CACIB Nitra

Kalendár CACIB výstav v r. 2008 v CZ

- 09.02. CACIB Brno
- 22.03. CACIB Praha
- 19.04. CACIB České Budějovice
- 24.05. CACIB Litoměřice
- 29.06. CACIB Brno 28/06/2008
- 30.08. CACIB Mlada Boleslav
- 27.09. CACIB České Budějovice
- 15.11. CACIB Praha

Kalendár CACIB výstav v r. 2008 v A

- 08.03. CACIB Graz
- 12.04. CACIB Wieselburg
- 03.05. CACIB Klagenfurt
- 31.05. CACIB Salzburg
- 19.07. CACIB Oberwart
- 23.08. CACIB Innsbruck
- 24.08. CACIB Innsbruck
- 27.09. CACIB Tulln
- 06.12. CACIB Wels
- 07.12. CACIB Wels

Kalendár CACIB výstav v r. 2008 v H

- 26.04. CACIB Miskolc
- 10.05. CACIB Budapest
- 11.05. CACIB Budapest
- 14.06. CACIB Pecs
- 19.07. CACIB Szombathely
- 30.08. CACIB Debrecen
- 31.08. CACIB Debrecen
- 3-5.10. EurodogShow Budapest

ĎALŠIA NOMINÁCIA NA CRUFTS 2008 PRE SLOVENSKÝ CHOV

V Bratislave sa konala v sobotu 18. augusta v poradí druhá tohtoročná medzinárodná výstava s nomináciou na svetovú výstavu CRUFTS DOG SHOW 2008 v Birminghame (UK), ktorej sa zúčastnili zástupcovia Slovenska. **Jednu zo štyroch nominácií získal slovenský chov pre mladého psa**

TUSANI COOL COOPER, ktorý získal CAJC v konkurencii 10 prihlásených psov. Celkovo sa na výstavu prihlásilo 72 psov z piatich krajín Európy. Posudzovala Ľ. Fintorová. *Reportáž, ako aj podrobné výsledky a množstvo pekných fotografií nájdete na www.rr.sk*

Tusani Cool Cooper
nominant na svetovú výstavu
CRUFTS DOG SHOW 2008

BLAHOŽELÁME ŠAMPIÓNOM

Blahoželáme členom SKCHR a ich psíkom, držiteľom čerstvo udelených šampionátov a prajeme aj do budúcnosti veľa úspechov. *Fotografie a kópie diplomov aj naďalej zasielajte na adresu klubu, alebo na*

skchr@rr.sk, radi zverejníme Vaše úspechy na výstavách a iných kynologických podujatiach.

pokračovanie na str. 17

RIDGEBACK & ŠPORT reportáže *Jany Danišovskej*

ZLATÝ ŠTRÁPEC - COURSING

Dňa 17. 6. 2007 sa v Janove u Litomyšle konal 2. tohtoročný coursing CCC pod názvom "Zlatý štrápec". Akcie sa zúčastnilo cca 100 psov chrtích aj nechrtích plemien, z toho 7 RR (z pôvodne 13 prihlásených). Slovensko tentoraz ako jediný reprezentoval **Amal z Adarova dvora**, ktorý získal 1. miesto v kategórii psov s PP.

Výsledky: **Psy s PP:** 1. Amal z Adarova dvora, 2. Gyr od Cykasů, **Feny s PP:** 1. Eržika Bíle Karpaty, 2. Calma Farský dvůr, 3. Conny Bíle Karpaty, **Psy bez PP:** 1. Rusty **Feny bez PP:** 1. Beauty ze Spolku z kopce Aj keď sa priebeh akcie predĺžil až do večerných hodín, bola to príjemná akcia, medzi skvelými organizátormi a majiteľmi psov, v peknom prostredí, aj počasie nám prišlo, trať bola síce najzúžšia, ako som sa na coursingoch kedy stretla, ale musím pochváliť naozaj profesionálnu obsluhu navijaku. Domov sme prišli síce dosť neskoro, ale spokojne unavení. Blahoželáme všetkým RR!

Jana Danišovská & Amal z Adarova dvora

STORCH VON MARCHEGG - DOSTIHY

Tak ako každý rok v mesiaci jún, aj tento rok sa v nedeľu 24. 6. 2007 konali dostihové sólo preteky pod názvom Storch von Marchegg (Bocian z Marcheggu) na dráhe ARH v Marcheggu. Pretekov sa zúčastnilo 18 chrtov a 26 nechrtov, z toho 4 RR (z pôvodne 7 prihlásených). **Slovensko na tejto súťaži reprezentoval Amal z Adarova dvora, ktorý vo svojej kategórii získal 1. miesto.** Rakúsko reprezentovali Namilanga´s Nandi, Khoikhoi Red Devil D´Nyuki a Asko, ktorí sa umiestnili tiež na 1. miestach, každý vo svojej kategórii.

Výsledková listina bola nasledovná:

Amal z Adarova dvora (psy s licenciou, 480m), časy: 37,06 sek., 37,26 sek.
 Namilanga´s Nandi (senior feny s licenciou, 360m), časy: 30,28 sek., 30,38 sek.
 Khoikhoi Red Devil D´Nyuki (feny-začiatočníci, 80m), časy: 13,59 sek., 10,46 sek.
 Asko (psy – začiatočníci, 80m), časy: 7,88 sek., 7,79 sek.
 Blahoželáme!

Jana Danišovská & Amal z Adarova dvora

RACING MATCH MARCHEGG - DOSTIHY

Dňa 12. 8. 2007 sa v rakúskom Marcheggu konali sólo preteky dostihov psov s licenciou aj bez nej. Dostihov sa zúčastnilo celkovo 31 chrtov a 25 nechrtov. Za reprezentáciu Slovenska klasicky nemohol chýbať Amal z Adarova dvora :-). Rakúsko reprezentovali Namilanga´s Nandi a Asko. Každý si vo svojej kategórii odniesol 1. miesto. A moje dojmy? Ako vždy fantastické... Zišli sa tu opäť tí istí milí ľudia s úsmevom na tvári a športovozdatné psy, túžiace dobehnúť ten, pre nás ľudí, nezmyselný umelý strapec. Po prvýkrát som videla na dostihovej trati bežať stafforda a musím povedať, že svojou chuťou a húževnatosťou ničím nezaostával za chrtími plemenami. Zároveň prvý raz závodne bežal až 360 m mladučky greyhound, ktorý si svojou rýchlosťou získal obdiv všetkých zúčastnených. Taktiež je obdivuhodné vidieť bežať RR Nandi, ktorá 14. 8. oslávila svoje 9. narodeniny!!! Nandi je vo vynikajúcej kondícii a želáme jej ešte veľa šťastných dní strávených v zdraví na dráhe i mimo nej. Zároveň všetkým zúčastneným srdečne blahoželáme!

Jana Danišovská & Amal z Adarova dvora

A Ray of Light Nyathi

*Interchampion, šampion CZ, VDH, SK
 Šampión Švédska a Luxemburska*

Hillvalley's Angel for Luanda

Jun.šampión CZ, SK, Šampión SKCHR, CKRR

Ikimba Waitimu

Európsky víťaz 2007, ICH, Šampión: VDH, NL, LUX, PL, CRO, Francúzsko, Belgicko, San Marina, Bosny a Hercegoviny

Amie Limpopo
Junioršampión Maďarska

Bondi Perla Afriky
Šampión Poľska

Angelo Mungo Park
Šampión Slovenska

HNAČKOVÉ OCHORENIA PSOV

Hnačka často v kombinácii so zvracaním, patrí k jednému z najčastejších zdravotných problémov, s ktorými majiteľ psa navštívi veterinárneho lekára.

Hnačka je prejavom ochorenia dolného tráviaceho systému, najmä zápalu tenkého čreva a vracanie býva prejavom zápalu žalúdka – gastritídy. Hnačkové ochorenia vážne ohrozujú najmä šteňatá, pretože tie majú nižšiu telesnú hmotnosť a pri neliečenej hnačke u nich ľahšie dôjde k dehydratácii a prípadným ďalším komplikáciami (napr. zauzlenie čreva), ktoré môžu znamenať nevyhnutnosť chirurgického zákroku alebo môžu končiť smrťou.

Hnačkové ochorenia môžeme rozdeliť na: neinfekčné (nezápalové, dietetické) infekčné (zápalové, bakteriálne, vírusové) a hnačky spôsobené vnútornými parazitmi.

Pre chovateľa je veľmi dôležité rozpoznať, kedy ide skutočne o hnačku neinfekčného pôvodu a kedy má ochorenie vážnejší charakter a treba urgentne vyhľadať veterinárneho lekára.

Najčastejšie hnačky, ktoré sa vyskytujú v chovoch sú hnačky dietetické. Tieto hnačky nie sú väčšinou sprevádzané narušením celkového zdravotného stavu a sú najmenšou hrozbou pre zviera. Na druhej strane, pri hnačkách infekčného pôvodu je narušený aj celkový zdravotný stav. To sa prejavuje zhoršenou žravosťou alebo úplným odmietaním krmiva, ospalosťou, apatiou, zvýšenou telesnou teplotou (normálna teplota u psa je 38,5 – 39 °C), hnačka je úporná, vodnatá, zapáchajúca a často s prímесou krvi. Majiteľ, ktorý má so svojim psom dobrý vzťah, včas zistí, že jeho pes sa správa inak, je smutný a apatický a mal by bezodkladne navštíviť svojho veterinárneho lekára, ktorý posúdi závažnosť stavu a nasadí potrebnú liečbu. Ďalším vyšetrením, ktorým môže chovateľ do určitej miery posúdiť závažnosť zdravotného stavu svojho psa, je určenie stavu dehydratácie. Pri hnačkách dochádza k veľkému odvodneniu organizmu a keď chovateľ presne neodsledoval, či jeho pes prijíma dostatočné množstvo tekutín, môže mu toto vyšetrenie pomôcť.

Stav dehydratácie zistíme, ak vytvoríme prstami kožnú riasu na chrbte a náhle ju pustíme. Ak sa vyrovná do 2 sekúnd, stav je normálny, ak je to 2 – 10 sekúnd, ide o miernu dehydratáciu, a ak sa kožná riasa vyrovná za dlhšie ako 10 sekúnd, ide o silnú dehydratáciu a teda vážne ohrozenie zvierťa.

Nezápalové hnačky – dietetické hnačky.

Najčastejšie príčiny takýchto hnačiek sú: náhla zmena krmiva, príliš veľa krmiva, nevyvážené zloženie (príveľa sacharidov alebo tukov v krmnej dávke), príliš studené či príliš horúce krmivo alebo voda, krmivo znečistené alebo obsahujúce plesne, neznášanlivosť niektorých liekov, otravy. Chovateľ môže dietetickým hnačkám zabrániť vhodným krmivom a spôsobom kŕmenia. Ide najmä o výber vhodného kompletného krmiva. V dnešnej dobe ponúkajú výrobcovia veľké množstvo krmív, od kvalitných značkových krmív až po menej kvalitné až nevhodné krmivá. Pri výbere by sme nemali pozerieť len na cenu krmiva, ale hlavne na jeho kvalitné zloženie a vhodnosť krmiva podľa vekovej, prípadne výkonnostnej kategórie psíka.

Kvalitné krmivá obsahujú najmä spracované mäso (nie len bielkovinové extrakty rastlinného pôvodu a veľké zastúpenie obilnín), ich denné dávky sú nižšie, pretože ich stráviteľnosť je vysoká, čo môžeme vidieť menším množstvom vylúčeného trusu.

Pri dietetických hnačkách dochádza k narušeniu epitelu sliznice čreva a súčasne k narušeniu fyziologického bakteriálneho osídlenia sliznice. Ďalej v dôsledku zvýšenej motility čreva dochádza k nedostatočnému vstrebávaniu živín a tekutín cez sliznicu, obsah čreva sa dostatočne nezahusťuje a to sa následne prejaví hnačkou. Sliznica čreva je fyziologicky obsadená mikroorganizmami ako enterokoky, laktobacily, bifidobaktérie, ktoré udržiavajú v čreve pH vhodné na trávenie dôležitých živín obsiahnutých v potrave psa. Ak z dôvodu zlého kŕmenia (ale aj po podávaní perorálnych antibiotík) dôjde k zničeniu týchto mikroorganizmov v čreve, ich miesto okamžite nahradia patogénne a podmieenečne patogénne baktérie, ktoré menia dietetickú hnačku na hnačku bakteriálneho pôvodu. Pri takýchto dietetických hnačkách často nie je hneď potrebné navštíviť veterinára. Ak je

foto: Netti Gorosch

Tusani Cool Bakari

*Európsky víťaz mladých 2007 - VDH
Junioršampión Nemecka - VDH
Junioršampión nemeckého DZRR klubu*

Tusani Cool Cooper

Junioršampión Slovenska

foto: Livia Lakotová

Tusani Ani Pink Lady
Šampión ČKRR a Čiech

Foto: Milada Krehňavá

Balda Turkana
Granšampión Slovenska

Amango z Tatianovho dvora
Granšampión Slovenska

Ascot Alta Mirano
Granšampión Slovenska

pes čulý, so zachovaným apetítom, bez teploty, postupujeme takto:

1. Psovi dáme jednoduchú hladovku. Je to veľmi dôležité, pretože ak nebudeme zaťažovať sliznicu čreva trávením živín z potravy, oveľa skôr sa zregeneruje. Pri hladovke nesmieme zabudnúť zabezpečiť psovi sústavný prístup k čerstvej vode, príp. vode s rehydratačným roztokom.

2. Druhý deň môžeme podávať ryžový odvar (čím chránime aj epitel čreva) a odvar z dubovej kôry so sťahujúcimi účinkami.

3. Hneď od začiatku je vhodné podávať aj probiotické prípravky (pasty alebo prášky). Tieto prípravky obsahujú mikroorganizmy, ktoré znovu osídľujú a upravujú mikrobiálne pomery v narušenom čreve a niektoré pomocné látky na zastavenie hnačky a na ochranu črevnej výstelky, ako sú napríklad kaolín alebo pektín. Tieto mikroorganizmy sú veľmi citlivé na antibiotiká, a preto by sa nemali používať bez odporúčania veterinárneho lekára!

4. Ak sa hnačka do 2 dní nezastaví, celkový stav psa sa zhoršuje, ak prestane žrať, či dokonca prijímať aj vodu, treba okamžite navštíviť veterinára.

Ak sa stav zlepší, postupne začneme do diétnej stravy (ryža, chudé mäso, varená mrkva a pod.) pridávať vhodné a zdravotne bezchybné krmivo.

U temperamentných psov sa často zisťuje **zvýšená črevná motilita z nervozity**. Postihuje najmä hrubé črevo, v ktorom sa spočiatku pevný trus počas pretrvávajúceho vzrušenia stáva stále redším. Nie je to nič vážne, nevyžaduje si to nijakú liečbu.

Hnačky infekčného pôvodu

Hnačky infekčného pôvodu sú charakteristické narušením celkového zdravotného stavu zvieratá. Pes má horúčku, je apatický, neprijíma krmivo, často krátko ani vodu. Hnačka je úporná, vodnatá, môže byť rozličnej farby, s prísadami hlienu, krvi, kúskov sliznice, väčšinou odporne zapácha. Sú spôsobené vírusmi alebo baktériami.

Nástup vírusových hnačiek je veľmi rýchly a dramatický, dochádza k rýchlej dehydratácii organizmu a najčastejšie postihujú hlavne šteňatá do veku 5 – 6 mesiacov, vyžadujú intenzívnu podpornú liečbu (často vrátane

infúzií) bez ktorej môžu uhynúť. Z vírusových ochorení je to najčastejšia parvovírusa a koronavírus. Z bakteriálnych pôvodcov spôsobujúcich hnačky to sú hlavne baktérie rodu Salmonella, Klebsiella, Campylobacter, príj. E. coli. Prejavy bakteriálnych hnačiek sú rovnaké, na ich odlišenie je potrebné laboratórne vyšetrenie. Hnačky vyvolané baktériami môžu odznieť spontánne, prípadne po vyššie uvedenej domácej liečbe. Ak však neprestanú po hladovke, podávaní probiotík a diétnom krmive ani po 2-3 dňoch, alebo ak má pes zvýšenú teplotu, či narušený celkový zdravotný stav, je potrebné kontaktovať veterinára.

Hnačky spôsobené vnútornými parazitmi.

Z parazitov majú na vzniku hnačiek najväčší význam: škrkavky – oblé červy, pásomnice – ploché červy a protozoá – jednobunkové organizmy (giardie, kokcidie)

Škrkavky, u psov je to *Toxocara canis*, sú aj v dnešnej dobe napriek odporúčeným odčervovacím programom v populácii psov, a najmä šteniat, veľmi rozšírené. Je to spôsobené podceňovaním týchto odporúčaní chovateľmi, ale aj špecifickým spôsobom vývojového cyklu a prenosu tohto parazita. Pes sa nakazí zožratím vajčička, z ktorého sa v čreve vyliahnú larvy. Tá preniká cez črevo a migruje v tele psa. U šteniat do 3 mesiacov larvy krvou putujú do pľúc, odtiaľ sú vykašľané a znovu prehltnuté, v čreve dospávajú a trusom sa dostávajú von. V truse ich vidíme ako biele oblé červy dlhé 6 až 15 cm. U dospelých psov sa larvy pri migrácii v orgánoch opudzria a ostávajú niektoré tam. U gravidných súk sa vplyvom hormónov aktivujú a potom prenikajú cez placentu do ešte nenarodených šteniat a tiež môžu migrovať do mliečnej žľazy a mliekom sa dostávajú do cicajúcich šteniat.

Práve z týchto dôvodov musíme prísne dodržiavať odčervovací program šteniat spolu s matkou. U šteniat sa toto ochorenie nemusí hneď navonok prejavíť hnačkou, pri silnej invázii môžeme pozorovať zväčšené bruško a toxíny červov môžu spôsobiť nervové príznaky.

Pásomnice, u psov najčastejšie *Dipilidium caninum*, majú dlhé a ploché článkované telo. V truse psov ich môžeme vidieť ako bielo-ružové články podobné uhorkovým kôstkam. Dospelé jedince sa prichytia na

Arifi's Heaven Can Wait
Junioršampión Maďarska

Tusani Ani White Lady
Šampión SKCHR a Slovenska

stenu čreva a zadné články obsahujúce vajčička sa oddeľujú a vylučujú trusom von. Na vývoj potrebujú jedného alebo dvoch medzihostiteľov (blcha, malý hlodavec, človek). Pre hnačky vyvolané **jednobunkovými parazitmi** je charakteristická chronická hnačka s prímiesou hlienu, prípadne krvi. Je pri nej typické striedanie hnačkového obdobia a obdo-

bia normálneho formovaného trusu.

Pri neliečenej parazitárnej hnačke môže dôjsť k dehydratácii, anémii, vychudnutiu až smrti.

V praxi nemusia prebiehať príznaky jednotlivých hnačiek typickým spôsobom a často môžu byť parazity spúšťačom ich ďalších príčin. A preto pravidlom číslo 1 pri objavení sa akejkoľvek hnačky, je skontrolovať odčervovací program a najlepšie je u hnačkujúceho psa odčervenie zopakovať!

Vakcinačná schéma:

- gravidnú suku odčervujeme 1.krát tesne pred krytím a 2.krát súběžne s 1. odčervením šteniat,

- šteňatá odčervujeme od 2.-3. týždňa veku opakovane každé 2 týždne až do veku 3 mesiacov,

- dospelé psy odčervujeme 4x ročne.

Prevenciou voči každému druhu a typu hnačiek je dobrá hygiena chovu, najmä pri väčšom počte zvierat. Výrazný vplyv má posilňovanie imunity zvierat kvalitnou výživou a starostlivosťou o celkový zdravotný stav. Nezanedbateľné je pravidelné odčervovanie a očkovanie proti infekčným chorobám. Pri takomto spôsobe chovu sa dá riziko hnačkových ochorení znížiť na minimum.

Na záver tip, ako pomôcť nášmu psovi pri hnačkových ochoreniach a rekonvalescencii.

Protexin Pro-Kolin pasta pre psy a mačky trojzložková pasta proti hnačkám, ktorá sa vyznačuje chutnosťou a bezproblémovým príjmom. Obsahuje probiotické mikroorganizmy, ktoré upravujú pomery v porušenom čreve, **kaolín a pektín**, ktorých absorpčné a upokojujúce vlastnosti sa využívajú už roky na liečbu hnačiek.

Protexin Pro-Kolin pre psy a mačky bol vyvinutý ako liečivo prvej voľby počas dietetických a infekčných hnačiek.

Upokojuje výstelku čreva počas hnačiek
Obsahuje kaolín – prírodnú absorpčnú látku
Obsahuje pektín – upokojujúcu látku
Obsahuje prospešné mikroorganizmy, ktoré rýchlo osídľujú tráviaci systém
Zlepšuje konzistenciu trusu

Vhodný na úpravu črevnej mikroflóry pri tráviacich ťažkostiach, hnačkách alebo po liečbe antibiotikami. Vhodný v období zvýšeného stresu a na posilnenie prirodzenej obranyschopnosti organizmu

Dávkovanie:

Šteňatá a mačky: 1-2 ml priamo do papule 2 až 3 krát denne

Dospelé psy: 2-5 ml podať 2 až 3 krát denne
Podávajúte minimálne 5 dní alebo podľa pokynov veterinárneho lekára.

Balenie:

15 ml alebo 30 ml kalibrovane iniektory
PROTEXIN JE PROBIOTIKUM, KTORÉ NEMUSÍ BYŤ V CHLADNIČKE!

PROTEXIN je registrovaná obchodná značka spoločnosti Probiotics International Ltd., Veľká Británia

Spracovala: Salajová Margaréta

Blížšie informácie: VETSERVIS s.r.o. – odborné veterinárne poradenstvo, kontakt: tel.0907 723 667, e-mail: salajova@bioveta.sk, www.vetservis.sk

TRUP, TAK AKO TO VYŽADUJE ŠTANDARD FCI

d'alsia časť zo série pripravovaného výkladu štandardu

Spracovala: Monika Tušanová, © 2007

HRUDNÍK

Štandard vyžaduje, aby „hrudník nebol príliš široký, ale bol veľmi hlboký a priestranný, siahajúci po lakte“.

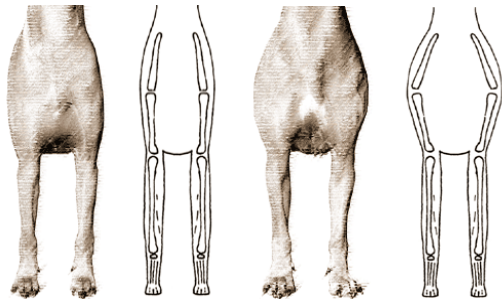
Je pre to dobrý dôvod. Po prvé, hlboký, úzky hrudník s plochými bokmi dovoľuje efektívnejšiu činnosť lopatky a hrudných končatín. Za druhé, takýto hrudník umožňuje vyššiu stratu tepla na kilogram telesnej hmotnosti, čo je v trópech životne dôležité. Je to preto, že takýto tvar má väčší plošný obsah na kilogram ako u širokého, sudkovitého hrudníka. Široký hrudník poskytuje mohutnosť, stabilitu, zadržiavanie tepla a priestor pre srdce a pľúca. Prvé tri uvedené vlastnosti ridgeback nepotrebuje a poslednú vlastnosť môže získať aj hĺbkou a dĺžkou hrudníka. Široký hrudník je masívny a ťažký, zbytočne zatažuje psa a znižuje jeho obratnosť.

K štandardom, ktoré používajú takmer rovnaké slová, patria štandardy plemien: anglický a gordon seter, írsky vodný kokeršpaniel, ruský chrt (barzoi), anglický chrt, whippet a írsky teriér. Úplne rovnaké slová používa štandard dalmatinca.

Nie príliš široký hrudník

Pri pohľade spredu má hrudník ridgebacka vyzerat' ako predĺžený, po stranách plochý ovál. Lopatky a horná časť hrudných končatín, sú prispôsobené tvaru hrudníka a majú byť v takmer vertikálnej polohe, aby uľahčili neobmedzený pohyb. U širokého sudkovitého hrudníka je to nemožné.

Správny hrudník,
po stranách plochý

Nesprávny,
široký, súdkovitý hrudník

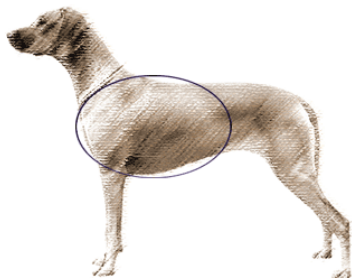
Pri pohľade zhora má byť šírka pliec psa rovnaká ako šírka stehien. Boky hrudného koša majú byť na prvých piatich rebroch rovnobežné, aby poskytl správne umiestnenie lopatiek, potom sa majú po ôsme až deviate rebro mierne rozšíriť a následne za ním pozvoľne zužovať až k bedrám. Najširšie miesto hrudného koša by však nikdy nemalo byť širšie ako plece psa. Široký hrudník sa žiaľ u ridgebackov vyskytuje až príliš často a má byť penalizovaný. Príčinou je buldog, plemeno kedysi použité pri šľachtení dnešného ridgebacka.

Hlboký hrudník

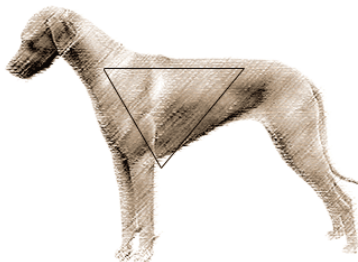
Rovnako dôležité je, aby bol hrudník dostatočne hlboký a siahal po lakte, a to nielen kvôli priestoru pre srdce a pľúca, ale aj preto, aby vypĺňal priestor medzi laktami a pomáhal ich podopierať. Ak nie je hrudník dostatočne hlboký, pri pohybe často dochádza k neefektívnemu (málo priamemu) pohybu predných končatín, tzv. "voľné lakty". Hĺbka hrudníka, tak isto ako aj predhrudie môže v čase vývinu zaostávať za ostatnou časťou tela. Sú línie ridgebackov, kde je hrudník "hotový" už v roku a sú línie, kde potrebuje hrudník dlhší čas (2-3 roky) pre svoj vývoj a konečný tvar. Je preto rozumné priestranosť hrudníka posudzovať až po ukončení jeho vývoja.

Priestranný hrudník (dostatočne dlhý)

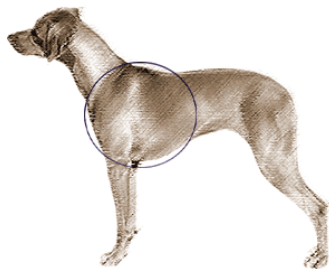
Aby bol hrudník pri svojom žiaducom tvare a hĺbke aj dostatočne priestranný, musí byť zároveň aj dostatočne dlhý. Pre dĺžku hrudníka je najdôležitejšia vzdialenosť za laktom, za ktorou sa spodná línia psa začne

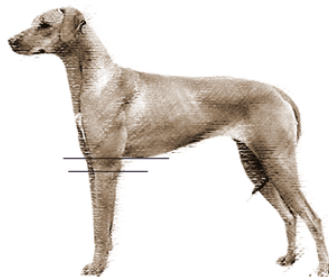
Správny, dostatočne hlboký aj dlhý hrudník

Chybný, nesprávne klenutý hrudník (vykasané brucho)

Chybný, krátky hrudník

Chybný, plytký hrudník nedosahujúci lakty

zakrivovať hore. Pokiaľ sa začne zakrivovať pri lakťoch alebo tesne za nimi, zmenší sa priestor pre srdce a pľúca. O takom psovi sa hovorí, že má vykasané brucho, čo je chyba! Za lakťami sa musí spodná línia psa asi 15 cm tiahnuť dozadu po rovnej alebo veľmi mierne zošikmenej ploche a až potom plynulo zakrivovať smerom hore pod brucho a ku stehnám. Iba takýto dostatočne hlboký a dlhý hrudný kôš umožňuje ridgebackovi dostatočný priestor pre srdce a pľúca a z toho vyplývajúcu schopnosť efektívne spracovávať kyslík.

U ridgebacka sa dôležitosť tvaru hrudníka nesmie podceňovať kvôli jeho funkcii, ktorá spočíva vo výmene tepla a spracovaní kyslíka. Ridgeback bol vyšľachtený, aby dňom a nocou prekonával dlhé vzdialenosti v tropických horúčavách v nadmorskej výške 900 m. V týchto výškach je množstvo kyslíka vo vzduchu obmedzené a v priebehu roka sa horúčava takmer nemení. Z tohto pohľadu je ridgeback medzi psami výnimočný. Akákoľvek chyba, ktorá znižuje jeho vytrvalosť, musí byť z tohto dôvodu penalizovaná.

Predná línia (front) psa

Štandard vyžaduje: „Predhrudie: má byť viditeľné pri pohľade zo strany.“

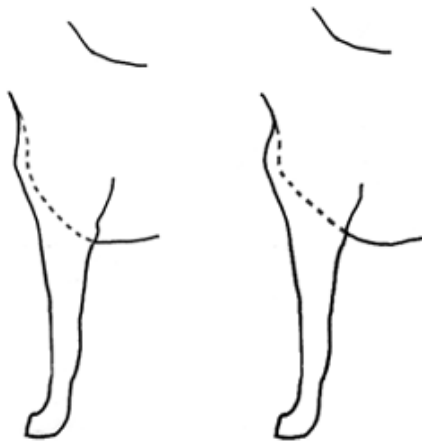
správny front
s výrazným predhrudím

K výraznému priestrannému hrudníku patrí nevyhnutne aj výrazné predhrudie. Je to predný front, ktorý je tvorený prednou časťou hrudníka vystupujúcou pred ramenným kĺbom predných končatín. Správne predhrudie má doslova vyčnievať pred ramenným kĺbom. Je to dôležité, pretože v opačnom prípade nie je pod ramenným kĺbom hmota, ktorá by ho podopierala a svaly sú v pohybe nadmerne zaťažované. Na správnej prednej línii sa výrazne podpisujú aj správne proporcie a dobré uhlenia hrudných končatín (viď kapitola končatiny).

Horná línia psa

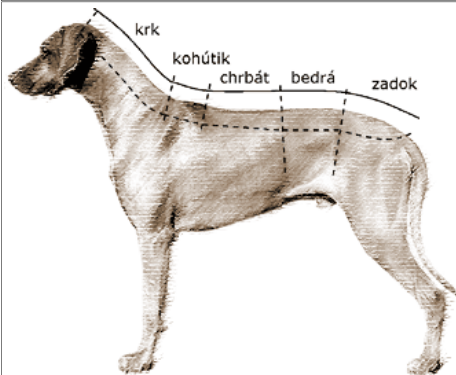
Horná línia psa sa skladá z krku, kohútika, chrbta, bedier a zadku. Má sa mierne zvažovať dole a dozadu pozdĺž krku a kohútika, pričom v mieste chrbta má byť rovná a ďalej na bedrách a zadku klenutá. Pokiaľ je najvyšší bod bedier v rovnakej výške alebo trochu nižšie ako kohútik a chrbát je rovný, línia hornej časti psa je správna. Pokiaľ sú bedrá psa vyššie ako kohútik, hovoríme o „prestavanom zadku“, čo je u ridgebackov dosť často sa vyskytujúca chyba (príčinou je pretrvávajúci vplyv buldoga pri niekdajšom šľachtení plemena).

Esteticky pôvabná je plynulá neprerušená línia v miestach, kde sa chrbát napája vpredu

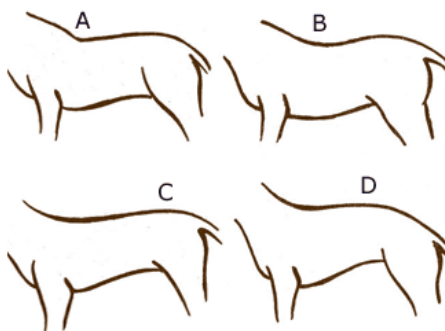

nesprávny, slabý hrudník
so slabým predhrudím

nesprávny front, "utopené"
predhrudie, predsadená lopatka

Správna horná línia

chybné horné línie: A- za kohútikom zaškrtená, B- prehnutá, C- v zadu prestavaná, D- kapria

na kohútik a vzadu na bedrá. Táto plynulosť línie však môže byť mierne narušená napájaním dlhých trňových výbežkov stavcov na krátke. Toto nie je chyba, pokiaľ je chrbát rovný a zadok psa nie je prestavaný.

Kohútik

Kohútik je najvyššie položená časť chrbta. Tvoria ho chrupavka horného okraja lopatky a horné výbežky štvrtého a piateho hrudného stavca spoločne s príslušnou svalovinou a kožou. Je to miesto, kde sa špeciálnym meradlom meria výška psa.

Chrbát

Chrbát je časť chrbtice medzi kohútikom a bedrami psa. Tvoria ho 6 stavcov.

Štandard vyžaduje „mocný chrbát“. Aby bol mocný, silný, nesmie sa prehýnať – musí byť rovný, aby mohol efektívne niesť váhu hrudníka. Pokiaľ chrbát nie je rovný, bude zvýšený tlak na miesto jeho ohybu. Chrbát, ktorý nie je rovný, navyše znižuje priestor pre srdce a pľúca a je nepekný. Chrbát má mať určitú pružnosť, ale nesmie sa v behu ohýbať. Akýkoľvek náznak toho, že sa chrbát ohýba hore a dole, by mal byť penalizovaný. Takýto chrbát nie je silný, často býva dôsledkom nesprávnej výživy v období rastu alebo nedostatočnej kondície a ochablosti chrbtových svalov a v pohybe je mäkký.

Bedrá

Štandard ridgebacka, rovnako ako aj veľa ďalších štandardov, vyžaduje, aby bedrá boli „silné, svalnaté a mierne klenuté“.

Bedrá sú z hľadiska pohybu veľmi dôležitou časťou tela, ktorá slúži na prevod hybnej sily zadných končatín na celý pohybový systém. Bedrové stavce majú dlhé postranné výbežky a spoločne so svalmi tvoria, nadväzujúc na chrbát, masívne pokračovanie hornej línie smerom k zadku psa.

Pri pohľade z boku sú bedrá mierne klenuté (vypuklé smerom nahor), čo vyplýva z ich funkcie. Klenuté bedrá umožňujú v porovnaní s plochými bedrami silnejšie spojenie prednej a zadnej časti tela. Oblúk unesie viac váhy. Preto má byť horná línia ridgebacka od chrbta po zadok klenutá. Klenuté bedrá tiež psovi umožňujú dať v pohybe zadné nohy viac dopredu, pričom je pohyb efektívnejší, s väčším záberom. Ak sú bedrá dostatočne osvalené, má pohyb potrebnú dynamiku a silný záber vychádzajúci zo zadných nôh, čo je žiaduce a u odborníkov vysoko cenené. Z funkčného hľadiska je teda u ridgebacka – takého dynamického a obratného psa – žiaduca horná línia s mierne klenutými bedrami. Mnohí chovatelia a rozhodcovia uprednostňujú z estetického hľadiska čo najrovnejšiu hornú líniu. Avšak pozor: rovné, ploché bedrá sú omnoho väčšou chybou ako bedrá klenuté o trochu viac, než je žiaduce. Ploché bedrá sú u ridgebacka nefunkčné a mali by sa preto penalizovať.

Pri pohľade zhora musia byť bedrá široké, osvalené, avšak nie príliš široké (ako u kopova). Nesmú byť ani príružke (ako u chrtov).

Šírka bedier musí byť v súlade s objemom prednej časti psa, jeho krkom a hlavou. Pokiaľ je predná časť psa príliš ťažká a bedrá sú príliš úzke, zníži sa obratnosť ridgebacka, lebo pohyb prednej časti tela zabezpečujú zadné nohy vďaka svalom pripevneným práve k bedrám.

Príliš klenuté bedrá sú chybou a sú často súčasťou kaprieho chrbta (ohnutého smerom nahor). Na príliš klenuté rebrá takmer vždy nadväzuje aj padajúci zadok.

Opakom klenutia sú prehnuté bedrá, ktoré spravidla súvisia s prehnutým a súčasne mäkkým chrbtom. Bedrá môžu byť taktiež dlhé, krátke alebo málo osvalené.

Zadok

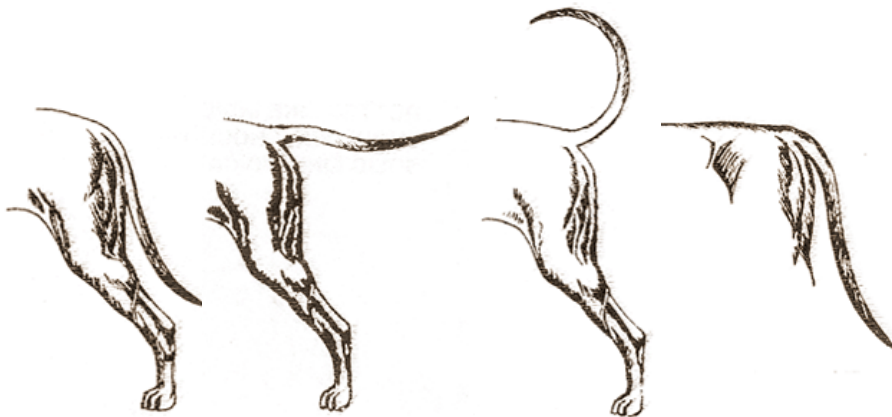
Pokračovaním hornej línie psa za bedrami smerom dozadu je zadok. Tvorí ho krížová kosť, panvové kosti a časť svalov panvových končatín. Voči chrbtici je panva asi v 30° sklone a zadok ako osvalený celok asi v 15° sklone. Pri menšom uhle sa hovorí o plochom, pri väčšom o padajúcom zadku. Zadok psa má byť riadne osvalený – tak, aby pri pohľade zo strany bol od bedier po chvost mierny oblúk. Pokiaľ pes nemá taký oblúk, svalová hmota je príliš slabá. Na zadku je ako predĺženie chrbtice nasadený chvost. Štandard ridgebacka nevraví nič o zadku,

uvádza sa v ňom len výrok s ním súvisiaci:

„chvost nemá byť nasadený príliš vysoko alebo nízko“. To znamená, že zadok sa musí od bedier zvažovať smerom dole a dozadu. Pokiaľ sa nezvažuje, chvost bude nasadený príliš vysoko, horná línia psa bude príliš plochá a pes v pohybe bude mať skrátenej chod zadných končatín (nebude ich môcť dať dostatočne dopredu). Pokiaľ sa zadok zvažuje príliš (viac ako v 15° uhle), chvost bude posadený príliš nízko, horná línia psa v oblasti zadku bude prudko klesať a pohyb zadných končatín bude obmedzený smerom dozadu. Oboje je chyba, ale vzhľadom na to, že výdatný pohyb u ridgebacka vyžaduje viac pohyb končatín smerom dopredu ako dozadu, strmý zadok nie je až natoľko závažná chyba ako plochý zadok.

Chvost

Funkciou chvosta je poskytovať psovi v pohybe rovnováhu. Všetky poľovnícke plemená majú dlhé chvosty, aby si zlepšili rovnováhu a otáčanie. Štandard nešpecifikuje presnú dĺžku chvosta, ale všeobecne poľovnícke plemená a psy taktó využívajúce chvost ho majú po päty. Štandard uvádza, že chvost má byť „pri koreni silný, nemá byť nasadený príliš vysoko alebo nízko, k špicí sa zužuje, nikdy nemá byť ťažkopádny. Je zdvihnutý, zahnutý mierne dohora, nikdy nie je stočený.“

**správne nasadený
a držaný chvost v pokoji**

**správne nasadený
a nesený v pohybe**

**správne nasadený,
avšak nesprávne nesený**

**nesprávne ploché bedrá
a plochý zadok s vysoko
nasadeným chvostom**

Pri koreni silný

Chvost, ktorý je pri koreni silný, zaisťuje maximálnu využiteľnosť pri vylepšení rovnováhy a obratnosti psa. Pritom sa myslí prvých 10 – 15 cm chvosta, ostatná časť nie je pre pohyb ridgebacka dôležitá. Táto prvá časť chvosta má byť v pohybe nesená rovnobežne so zemou a má byť vodorovným predĺžením chrbtice. Nesenie tejto časti chvosta je zrkadlom správnej vyváženej zadku.

Nemá byť nasadený príliš vysoko alebo nízko

Vodorovné nesenie prvých 10 – 15 cm chvosta pri kluse znamená, že je zadok psa správne vyvážený a chvost správne nasadený. Pri strmom (spadnutom) zadku je nasadenie chvosta nízke, koreň chvosta sa dvíha prudko nahor, čo je u ridgebacka nežiaduce. Pri vysoko nasadenom chvoste, ktorý je väčšinou sprevádzaný plochým zadkom, prvá časť chvosta upadá v pohybe smerom nadol.

K špiči sa zužujúci

Chvost ridgebacka je v prvej časti 10 – 15 cm silný a hrubý a potom sa približne v mieste violy začne postupne k špičke zužovať. Akákoľvek už na pohľad viditeľná nepravidelnosť (zálomok, hrboľ, vychýlenie alebo neohybnosť – zrast stavcov, tzv. blok) by sa mala penalizovať. Aby sme si však boli istí, je dobré prejsť si chvost hmatom, pretože niektoré psy nemusia nosiť chvost rovno, môžu mať viac-menej viditeľné vychýlenia bez anatomickej chyby, alebo im nemusí ležať srst' na spodnej strane chvosta uhladene, a preto sa chvost môže zdať hrboľatý. Aj keď je to vizuálne neatraktívne, neobmedzuje to výkon psa.

Zdvihnutý, zahnutý mierne dohora, nikdy nie stočený

Spôsob, akým pes nesie svoj chvost, je dôležitým indikátorom jeho nálady. Normálny, sebaistý ridgeback drží chvost v stoji dole mierne zahnutý smerom dozadu. Keď sa začne pohybovať, chvost zdvihne, aby zlepšil rovnováhu. Keď sa pes cíti neviazane alebo keď je hravý, má pri pohybe chvost zdvihnutý nad úroveň horného obrysu tela a v oblúku. Nie je to chyba. Pokiaľ však špička chvosta zasahuje až nad úroveň bedier alebo sa ich dokonca dotýka, je to chyba, ktorá nemusí

byť spôsobená stočeným chvostom, ale tým, že je chvost nasadený príliš vysoko alebo chvost nie je dostatočne silný pri koreni.

V kruhu na výstave nesmie mať ridgeback chvost po celý čas stiahnutý pod bedrami, čo znamená strach alebo bojáznivosť. Keď sa pes dá do pohybu, musí chvost zdvihnúť. Pokiaľ to neurobí, musí byť penalizovaný za bojáznivosť. Rovnako aj šteniatka na svojej prvej výstave by mali byť za nevztyčený chvost pri pohybe penalizované. Väčšina rozhodcov však berie ohľad na nervozitu nováčikov – psov aj psovodov.

Celkový vzhľad a ostatné časti tela nájdete na www.rr.sk v časti:

Všetko o R-back / Výklad štandardu

Použitá literatúra:

1982, Pauline Sadler: *The RR in Australia*
 1987, RR Club of Great Britain: *Guide to the RR*
 1987, D. H. Hegelsen: *The definitive RR*
 1991, Nicholson & Janet Parker: *The complete RR*
 1992, RR Club Nederland: *De RR in Nederland*
 1994, Stig G. Carlston: *Reading the Ridgeback*
 1995, Stig Carlston: *Rhodesian Ridgeback*
 1998, Jochen H. Eberhardt: *Der RR*
 1999, Dr. Varszegi Zolt: *Kutyák Birószemmel*
 Sandra Fikes: *A Guide to Judging the RR*
 Štandardy plemena Rhodesian Ridgeback: *The Original Standard of 1922 (KUSA), KUSA 1925, GB 1928, AKC 1955, A.N.K.C. (Austrália) 1976, KUSA 1982, AKC 1992, FCI 1992, FCI 1996, GB 1996, A.N.K.C. 1997 a ďalšie toho času platné plemenné štandardy FCI rôznych plemien.*

Spracovala: Monika Tušanová, © 2007

Preklad anglických textov: Daniela Ripčíková.

Jazyková korekcia: Andrea Černáková

Kresby: Monika Tušanová

Rhodský Ridgeback - výjimečné plemeno. Výjimečné svým krásným vzhledem a ušlechtilou duší.

Díky těmto vlastnostem se Rhodský Ridgeback dostává čím dál více do všeobecného podvědomí lidí. Jak většina z nás ví, dokáže Ridgeback až neuvěřitelně „chytit za srdce“ a nikdy více nepustit. Jeho oblibenost stoupá čím dál víc.

To s sebou nese samozřejmě spousty dobrého, ale vzrůstající obliba má i své stinné stránky.

Rhodský Ridgeback se mimo jiné vyznačuje velkou potřebou přítomnosti svých blízkých, potřebou citlivého, ale důsledného zacházení a výchovy, a bezesporu také potřebou dostatku pohybu.

Ne vždy ale noví majitelé dokáží odhadnout své síly a možnosti a tak po nějakém čase po příchodu štěňátka domů zjišťují, že malé krásné štěňátko rychle vyrostlo a začínají s ním být velké starosti. To, co je pro nás „ridgebackáře“ každodenní radostí, se najednou pro jiné může stát velkou obtíží. V těch lepších případech je pes darován či prodán (mnohdy jistě i s těžkým srdcem) a je o něj nadále dobře postaráno, ale v těch horších případech to může skončit týráním psa, vyhozením z auta, uvázáním někde v lese a nebo umístěním v přeplněných útulcích.

Také narůstající počet zvířat bez průkazu původu se stává velkým problémem. Význačnou roli hraje velký rozdíl v pořizovací ceně "papirového a nepapirového" RR. Bohužel právě Ridgebacki bez průkazu původu mají často své životní cesty opravdu velmi těžké. Případy „nechtěných vyhozených“ štěňátek nejsou ojedinelé a také týrání není nic neobvyklého. Jsou to otřesné případy a bohužel, jak už výše zmiňujeme, s narůstající oblibou plemene těchto případů přibývá.

**Tyto a mnohé další důvody nás vedly k zamýšlení, jak pomoci ridgebackům v nouzi
a daly tak vzniknout projektu **READY to RESCUE**...**

Projektu RR SPORT KLUBU, který nechce zůstat lhostejný a chce pomoci.

www.readytorescue.cz

www.rr-sport.cz

**READY TO
RESCUE**

Empty rectangular area for content.

NEPREDAJNÉ, LEN PRE POTREBY ČLENOV KLUBU !